Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ---LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel VIrginia 9-1827-1828

No. 17 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Antradien., Sausio-Jan. 31, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

Biskis

Per valandą į Europą.
Nauja "artimo meilė."
Prelato atsižymėjimas.
"Darbiečių paslaptis."
Adv. Antanas Olis paklius...
V. Andrulio byla.
Rašo A. BIMBA

Dabar jau aišku, kad lėktuvai dar nenina iš mados. Vienas ekspertas pranašauja, kad jau labai arti ta diena, kada per viena valandą bus galima atsidurti Europoje!

Tas mūsų visas pasaulis tikrai pasidaro vienas. Tūli sutvėrimai nori atominio karo. Juk jei Europą bus galima pasiekti per vieną valandą, tai taip pat per tokią pat valandą iš Europos bus galima pasiekti Ameriką.

Kas beliktų iš Amerikos miestų, jeigu jie staiga būtų apšėti atominėmis bombomis?

Bet neapsimoka tokį klausimą statyti. Atominiai bukapročiai su protu nesiskaito.

★

Protestantai skundžiasi, kad jų misijas Italijoje katalikiški fanatikai akmenimis vaišina.

Popiežiaus organas "Osservatore Romano" sako: O kam jie lenda į katalikišką kraštą?

Dar daugiau. Pasirodo, kad protestantiški misijonieriai buvo, pagal So. Bostono Darbininką, nusikraustę savo tikėjimu žmones įkvėpti "net į Castel Gandolfo, kur popiežius turi savo vasarnamį." Ir gerai, girdi, kad juos ten popiežiaus vaikai akmenimis pavaišino!

Nuo dabar turėsime naują artimo meilę. Jeigu kas nepatinka, pavaišink jį popiežiiškai—akmenimis.

★

Kas yra "šiuo tarpu žymiausiu už mūsų tautos laisvę kovotoju"? Kas yra "vienas šviesiausių lietuvių tautos sūnų?"

Žinau, kad niekas neatspėsite, todėl pasakysiu: Nugi, prelatas Krupavičius. Taip griežtai tvirtina tūlas A. Erdvilas, kovodamas Keleivio Maikį už prelato garbės įžeidimą.

Kuo nors kiekvienas žmogus savo gyvenime labiausiai atsižymi. Atsižymėjo ir Krupavičius. 1926 metais jis susidėjo su smetoniniais smurtininkais ir nuvertė Griniaus vyriausybę. Tuojau paskui buvo sušaudyti keturi Lietuvos darbininkų vadai. Taigi, prelato ir rankos biskį kruvinos.

★

Tiesiai iš Londono: "Britanija turi aukščiausią paslaptį. $168.000,000 vertės ginklų projektas slepiamas nuo parlamento." (The N. Y. Times, Jan. 27.)

Žino tik darbiečiu vyriausybė. Tokia jų demokratija, kad nė parlamentui nevalia žinoti.

O dar tik neseniai Bevinas Washingtone ant kelių atsiklaupes prašė nauios didelės dolerių sumos gelbėjimui Anglijos ekonomijos. Prašė ir gavo. Dabar aišku, kur tie doleriai nuvažiavo.

Aišku, kad tą paslaptį žinojo Trumanas su Achesonu. Kodėl jie slėpė nuo Amerikos žmoniu? Argi Amerikos žmonės neturi teisės žinoti, kur eina iš jų kišenių iškraustyti doleriai?

★

Advokatas Antanas Olis, smetoninininkų Možė, turėtu savo liežuvį suvaldyti. Kada nors jis paklius bėdon. Kada nors ant jo užklups Grigaitis su šimučiu.

Kai šitie vyrai ant stogų užsilipę visam svietui šaukia, kad "Visuotinas Amerikos Lietuvių Kongresas" beveik pajudino visą lietuvišką žemę, tai ponas Olis tvirtina, kad faktinai tai buvo viso labo tik vienas didelis piš.

Dalykas yra tame, jis sako, kad sušaukimas kongreso suėdė visus 40 tūkstančių dolerių, o beveik per kraują iš "kongresmonų" išmelžėme viso labo tik plikus aštuonis tūkstantėlius.

★

Pastebėjau, kad Vinco Andrulio gynimui Chicagoje aukų rinkimas eina labai gerai. Dabar, po Laisvės suvažiavimo, ir mes, rytiečiai, turėsime prie to reikalo prisidėti. Mes niekados neatsiliekame nuo gerų, reikalingų darbų.

PUIKIAUSIAS LAISVĖS DALININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Kinų Liaudies Valdžia Sako, Jankių Konsulas Rėmė Jos Priešus

Hong Kong. — Kinijos liaudies valdžia per radiją paskelbė, jog Douglas Mackiernan, buvęs Jungtinių Valstijų konsulo pavaduotojas, telkė banditus kovai prieš liaudininkus Sinkiango provincijoj ir davė jiems 1,200 amerikinių dolerių.

Sakoma, kad Mackiernan, ant arklio jodinėdamas, lankė banditų lizdus ir mokė juos, kaip veikti prieš komunistus - liaudininkus. Paskui jis nukeliavo Indijon.

Apie tai liudijo trys rusai caristai - fašistai, kuriuos suėmė kinai liaudininkai. Jie prisipažino bendradarbiavę su tuo Amerikos konsulo pavaduotoju. Pirmiau buves amerikinis konsulas J. Hall Paxton taipgi organizavo banditus prieš komunistus - liaudininkus, sako tie rusai.

Liaudininkai Telkiąsi Žygiui į Hainaną

Tapei, Formoza. — Čiang Kai - šeko tautininkai teigia, kad kinai komunistai-liaudininkai paruošė daugiau kaip 5,000 motoriniu valčių savo kariuomenei perkelti į Hainan salą, 10 mylių į pietus nuo Kinijos sauszemio.

Komunistai, pasak tautininku, sutelkę 100.000 iki 200,000 armijos žygiui prieš tautininkus toje saloje.

Čiangininkai giriasi, kad jie iš amerikiniu lėktuvų bombarduoja liaudininkų jėgas, paruoštas įsiveržimui į Hainan salą.

Žemės Drebėjime Irane Žuvę iki 2,000 Žmonių

Teheran, Iran. — Pasikartodami žemės drebėjimai per 4 dienas pietiniame Irane pražudė pusantro tūkstančio iki dviejų tūkstančių žmonių; sunaikino puse Bushire uosto ir 10 kaimų.

Washington. — Amerika, Anglija ir Belgija slaptai tariasi dėl atom-bombinės uraniumo medžiagos kasyklu afrikinėje belgų kolonijoje Kongo.

ORAS.—Šaltoka giedra.

Laisvės Bendrovės Suvažiavime Dalyvavo Daugiau kaip 250 Šėrininkų

Laisvės Bendrovės dalininkų suvažiavimas sekmadienį, sausio 29 d., buvo didžiausias ir entuziastiškiausias iš visų jos suvažiavimų per kelerius pastaruosius metus. Dalyvavo daugiau kaip 250 šėrininkų.

Dienraščio Laisvės paramai buvo su pasveikinimais atsiųsta ir pačiame suvažiavime sudėta daugiau kaip 2,000 dolerių.

Plačiose diskusijose dalininkai su draugingu, teigiamu uolumu davė pasiūlymus medžiaginei ir dvasinei dienraščio gerovei.

Suvažiavimas įvyko puikiajame Kultūros Centre, 110-06 Atlantic Avenue, Richmond Hill, N. Y., kur jau perkraustyta ir veikia Laisvės spaustuvė. Tatai irgi kėlė dalininku ūpa.

Hitlerio auklėtiniai, dipukai ir kiti fašistiniai elementai tuo tarpu pikietavo Kultūros Centrą. Bet nieko jie neatbaidė nei nuo suvažiavimo nei nuo labai sekmingos vakarienės. Pats tų reakcininkų pasigarsinimas, kad jie pikietuos, paskatino juo daugiau šėrininkų dalyvauti suvažiavime ir sutraukė didesnį skaičių žmonių į vakarinę pramogą.

Suvažiavimo Eiga

Suvažiavima atidarė Laisvės spaudos bendrovės pirmininkas A. Balčiūnas 11 valandą dieną, pranešdamas, jog tai jau 36-tas šios bendrovės suvažiavimas.

Suvažiavimo pirmininku išrinkta K. Petrikienė, padėėiu Thompsonas.

Bendrovės sekretorė Eva Mizarienė perskaitė dienotvarkę ir pernykščia protokola, kuris vienbalsiai priimtas.

Direktoriu tarybos raporta taip pat davė E. Mizarienė, kaipo tarybos sekretorė - iždininkė. Jinai, tarp kitko, pranešė, kad direktoriams sudarė daug rūpesčio spaustuvės kėlimas i Kultūros Centra ir kad buvo nutarta leisti Laisve 5 kartus savaitėj vieton šešiu, ekonominiais sumetimais ir atsižvelgiant į poilsio reikalą darbininkams.

Sekretorės - iždininkės raportas vienbalsiai priimtas.

Knygvedė Lillian Kavaliauskaitė perskaitė finansinį raportą, kuris taip pat vienbalsiai priimtas.

Raporta papildė administratorius Fr. Bukrys, pranešdamas, kad vien Laisvės spaustuvės perkraustymas i Kultūrini Centra ir irengimas nauioje vietoje lėšavo ar $7.000. Dėl kraustymosi ir laikraštis negalėjo išeiti per 7 dienas. Administratorius nuoširdžiai dėkojo visiems už aukas spaustuvės persikėlimui. Jis skundėsi, kad stokuoja tūlu išlavintų darbininku, ypač presmano, ir tatai trukdo geresnių darbų atlikimą.

DIENRAŠČIUI LAISVEI SUDĖTA DAUGIAU KAIP 2,000 DOLERIŲ

Dalininkai Parodė Didžiulį Pasiryžimą Laisvės Gerovei; Plačiai Svarstė Jos Reikalus

Bet finansiniai kooperatyvas dabar stovi ne blogiau, kaip pernai šiuo laiku, — pranešė Buknys, baigdamas savo raportą.

Antroji Sesija

Antrojoj, popietinėj suvažiavimo sesijoje buvo svarstomi Laisvės reikalai kaipo dienraščio. Dienraščio direktorių sekretorius V. Čepulis perskaitė jų veiklos protokolą, kuris vienbalsiai priimtas.

Paskui raportuodamas Čepulis pranešė apie sekmingus parengimus dėl Laisvės dienraščio 30 metų jubilėjaus, apie jubilėjinį Laisvės numerį ir priminė, jog kai spaustuvė buvo pradėta kraustyti i Kultūros Centrą, dienraštis tuo tarpu tegalėjo išeiti tiktai 4 puslapių.

Vajus

Administratorius Buknys pastebėio, jog pastarasis skaitytojų vajus pavyko.

Jis pareiškė gilią pagarba vajininkams, kurie taip pasiryžusiai dirbo nepaisant reakcijos ir prasidėiusios depresijos. O kas liečia aukas dienraščiui, tai 1949 metais žymiai daugiau jų suplaukė, negu 1948 metais.

Čepulio ir Buknio raportai vienbalsiai priimti.

Redakcijos Raportas

Laisvės redakcijos raporta davė vyriausias redaktorius Rojus Mizara.

Iš pradžios jis priminė, jog pernai Laisvė minėjo 30 metų savo jubilėju kaipo dienraštis, o sekamaisiais metais sueis 40 metu nuo paties Laisvės įsikūrimo. Taigi bus naujas Laisvės jubilėjus.

Laisvė buvo ir tebėra liaudies laikraštis; tik taip Laisvė ir tegalėtų gyvuoti, sakė Mizara.

Jis plačiau nušvietė šaltojo karo ir reakcijos sąlygas, su kuriomis Laisvė šiandien turi susidurti. Bet ji, akivaizdoje reakcijos audrų juo uoliau kovoja ir kovos už pilietinių teisių išlaikymą, prieš karo kurstytojus, už darbo žmonių gerovę.

—Kai kurie Laisvės draugai skundžiasi, kad sensta, — priminė Mizara ir kartu pašaukė: — Jei neilgai lieka gyventi, tai tą gyvenimo galą panaudokime idėjai, kuriai visą savo amžių pašventėme!

Gilus, nuoširdus Mizaros raportas buvo entuziastiškai priimtas. Jis šiomis dienomis bus ištisai išspausdintas.

Rezoliucijos

Rezoliucijų - nominacijų komisijon buvo išrinkti Gilmanas, Juozas Bimba, Dainius, J. Mockaitis ir Mureika. Jiems padėjo dr. Kaškiaučius, kuris ir perskaitė nuodugnią rezoliuciją, užgiriančią Laisvės turinį.

Direktoriai

Komisijos patarimu buvo išrinkti direktorių tarybon (vienbalsiai) šie dalininkai:

A. Balčiūnas, K. Petrikienė, V. Baltrušaitis, J. Varisonas, Venckūnas, D. M. Šolomskas, V. Kazlauskas, P. Grabauskas, V. Čepulis, Liepa, Rušinskas, Bernotas, o direktorių pavaduotojais (alternatais) — A. Dagis ir Gilmanas.

Suvažiavimo maršalkos buvo Julius Kalvaitis ir Reinhartas.

Diskusijos

Diskusijose apie Laisvės turinį ir bendradarbius, apie jos platinimą, medžiaginį rėmimą ir spaudos darbų gavimą kalbėjo:

V. Čepulis, Kazlauskas, A. Matulis, A. Bimba, P. Buknys, K. Petrikienė, S. Petkienė, P. Bečis, A. Balčiūnas, Skuodis, Klastovas, Ignas Bečis, Kalvaitis, Juozas Bimba, Stasiukaitis, Juška, Joe Stanelis, Stakvilevičius, Stakovas, Adomonis, Antanas Sauka, Galkus, Čiurlys, Taras, Byronas, Žukauskienė, R. Merkis, P. Venta, Venckūnas, Krūtis, Thompsonas, J. Weiss, J. Mockaitis.

Kitą kartą paduosime sutrauką minčių, kurias pareiškė tie diskusantai.

Aukos Dienraščiui

Pirm suvažiavimo buvo susiųsta $800 aukų dienraščiui Laisvei, o pačiame suvažiavime sudėta dar keliolika šimtų.

Stambiausia atsiųsta auka nuo čikagiečių per L. Prūseiką — $192.

Pačiame suvažiavime daugiausia aukojo: Povilas Garnys $100; K. Petrikienė $50; Jonas Urbonas $30; D. M. Šolomskas — visa iš Laisvės gaunamą savaitinę alga; Petras Kapickas $20.

Visos kitos aukos taip pat bus Laisvėje paskelbtos.

Rep.

Acheson Reikalauja $88,000,000 Čiangui ir Pietinei Korejai

Washington. — Valstybės sekretorius Dean Acheson reikalauja, kad Kongresas negaišuodamas paskirtų 28 milionus dolerių vadinamos "nekarinės" paramos Čiang Kai-šeko kinam tautininkam Formozos saloje.

Demokratų senatorių vadas Tom Connally, Senato užsieninių reikalų komiteto pirmininkas, tvirtino, jog tas komitetas užgirs naująją paspirtį Čiangui.

Republikonų vadas senatorius Taftas ragino siusti Amerikos kariuomenę talkon Čiangui Formozoje.

Achesonas iš nauio daro spaudimą Kongresui, kad naskirtų 60 milionų dolerių dešiniajai pietinės Korejos valdžiai. Neseniai Kongreso Atstovų Rūmas poros balsų daugumu atmetė tą reikalavimą.

Žinios praeita savaitę rodė, jog revoliucinis partizanų karas prieš dešiniųjų valdžią apėmė faktinai visą pietinę Korėją.

ČIANGO KARIAI APSUPTI VIETNAME

Šanghai, Kinija. — Pranešama, jog Vietnamo Liaudies Armija apsupo kinų Čiang Kai-šeko tautininkų kariuomenę, perbėgusią į Indo-Kiną.

Perbėgėliai Čiango tautininkai ėjo kariaut išvien su francūzais prieš Vietnamo respublika. Bet vietnamiečiai apgulė čiangininkus ir jau nušlavė 4000 jųjų.

ITALIJOS FAŠISTAI METĖ BOMBĄ

Roma. — Grupė naujųjų Italijos fašistu įsibriovė į komunistų klubo šokius ir paleido mažiukę naminę bombą. Jos sprogimas sužeidė tris komunistus.

New York. — Isbrandtsen kompanija vėl ketina siusti du laivu su kroviniais į Šanghajų, nors kinų tautininkai užpuldinėja jos laivus.

London. — Yorko arkivyskupas uždraudė savo kunigams kalbėti už vieną ar kitą partiją Anglijos rinkimų vajuje.

San Salvador. — Naujas įstatymas leidžia Salvadoro moterims balsuoti rinkimuose.

Gal Esą Jau Nutarta Gamint Žudingiausią Hydrogeno Bombą

Washington. — Prezidento Trumano patarėjas Bernard Baruch viešai pareiškė, jog Amerika privalo gaminti atominę hydrogeno (vandenilio) bombą, kuri, sakoma, būtų tūkstantį kartų pražūtingesnė už senąsias uraniumo - plutoniumo atomines bombas. Atominis mokslininkas Harold Urey taipgi sakė, kad ši šalis turėtų gaminti hydrogeno bombą, girdi, "apsigynimui" nuo Sovietų Sąjungos.

Demokratas kongresmanas Carl Vinson, pirmininkas kongresinio komiteto dėl ginkluotų jėgų, užreiškė, kad Jungtinės Valstijos turi pradėti hydrogeno bombų gamybą.

United Press korespondentas teigia, jog tokiai bombai pritaria ir valdinės Atomų Jėgos Komisijos pirmininkas D. Lilienthal.

Iš visa to spėjama, kad Trumano valdžia gal jau užgyrė hydrogeno bombos planą.

Dingo Lėktuvas su 44 Amerikiečiais

Yukon Territory. — 90 lėktuvų ieško karinio Amerikos transporto lėktuvo C-54, kuris dingo praeitą ketvirtadienį. Bijoma, kad su tuo lėktuvu buvo snieguose dingę 42 kariškiai ir viena moteris su kūdikiu.

Kanados lėktuvai išvien su Jungtinių Valstijų lėktuvais deda visas pastangas, kad surastų nukritusius.

Bandė Sproginiais Atliuosuot Įklimpusį Karo Laivą

Norfolk, Virginia. — 150 svarų TNT sproginių buvo išsprogdinta dumble, kur įklimpes didžiulis Amerikos karo laivas Missouri, 45,-000 tonų. Tais sproginiais mėgintą atliuosuot Missouri nuo dumblo. Tuo tarpu kiti laivai bandė ištraukti Missouri iš klampynės, bet didysis karo laivas tebėra suklimpęs.

ŠALČIAI VAKARINĖSE VALSTIJOSE

Chicago.— Montanos valstijoj šaltis siekė 40 laipsnių žemiau zero; Spokane, Wash., buvo 24 laipsniai žemiau zero.

San Franciscoj buvo 34 laipsniai virš zero, taigi tik 2 laipsniai nuo vandens užšalimo.

PUSĖ BILIONO DOLERIŲ TANKAMS

New York. — Žurnalas American Machinist praneša, kad Jungtinių Valstijų valdžia, gal būt, užsisakys pastatyt naujų tankų už 500 milionų dolerių. Senesnieji tankai bus siunčiami vakarų Europos kraštams prieš Sovietų Sąjungą.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Negrai kalba prieš biurokratus

CIO dešinieji vadai susilaukia smarkios kritikos iš negrų spaudos. Negrus labai supykdė Murray, Reuther ir kitų biurokratų įsikišimas į Washington Civil Rights Mobilization. Iš sykio buvo sugalvota sutraukti plačiausios masės Washingtonan ir pareikšti Kongresui, kad jis priimtų Civilių Teisių programą. To darbo griebėsi National Association for the Advancement of Colored People, negrų organizacija. Ypatingai kairiosios unijos karštai tam žygiui pritarė ir ėmėsi smarkiai mobilizuoti savo jėgas.

Tas nepatiko CIO lyderiams. Jie tiesiog grumojimais privertė negrų organizacijos vadus viešai pareikšti, kad jokios kairiosios organizacijos nebus prileistos prie "Mobilizacijos". Žmonėse ūpas nupuolė ir iš tos mobilizacijos daug kas neišėjo.

CIO lyderiai jautėsi laimėję didelį mūšį su kairiaisiais. Bet dabar tas "laimėjimas" jiems pradeda skaudžiai atsirūgti. Negrai pamatė, kad jie buvo apgauti ir suklaidinti. Jų spauda pradeda kelti balsą prieš dešiniųjų biurokratų kišimąsi į svetimus reikalus ir kenkimą kovai už negrų teises, prieš terorą ir diskriminaciją.

Štai negrų laikraštyje "California Eagle" kolumnistas Lee atvirai pareiškia:

"Tai CIO atsako už gąsdinimo taktiką, pareiškiant, kad komunistai nebus prileidžiami prie mobilizacijos. Kaip ir paprastai, CIO paskaitė komunistais visus, kurie išdrįsta galvoti ir veikti nepriklausomai nuo jų (CIO lyderių) reakcinės politikos.

"Paskilbęs Philip Murray ir visos CIO valdančiosios klikos neapkentimas asmens teisės savistoviai protauti gali privesti National Association for the Advancement of Colored People prie tokios liūdnos padėties, kokioje šiandien randasi CIO, kadaise buvus daug žadanti, progresyviška organizacija.

"Iš mūsų pusės reikės tvirtos vadovybės, kad nugalėti tvirtai įsidrūtinusius CIO griovikus, kurių vienintėlis tikslas yra panaudoti NAACP paslėpimui savo netinkamumo būti darbininkų vadais ir nepajėgimo išsluoti iš savo pačių organizacijos dlskriminaciją ir antrosios klasės unijizmą."

Lygiai taip pat CIO biurokratus pasmerkia ir Baltimorėje išeinąs savaitraštis "Afro-American." Pats laikraščio redaktorius Mathews kritikuoja Murray ir jo kolegas. Jis tiesiog kaltina CIO vadovybę apleidime negrų teisių. Mathews sako, kad CIO vadai panaudojo NAACP savo piktiems interesams. Jų taktika padalino žmonių jėgas ir nuo to skaudžiai nukentėjo negrų kovos reikalas už lygias teises.

Ar ši kritika pataisys Philip Murray? Ar ji sužadins CIO biurokratus? Pamatysime. Tuo tarpu jų nepateisinamas kišimasis į "Mobilization" jau įrodė jų politikos klaidingumą.

Bulvės ir indžionkšinas

Valdžia paskelbė, kad mūsų Agrikultūros Departmentas pradės nemokamai dalinti bulves mainieriams Pennsylvanijos Fayette ir Greene pavietuose. Ten mainierių šeimos tiesiog badauja. Valdžia gi turi pilnus sandėlius ne tik bulvių, bet visokio maisto — kviečių, sviesto, kiaušinių, žirnių, kukurūzų ir t.t. Ji superka iš farmerių ir paskui laiko sandėliuose. Kasmet milijonai bušelių bulvių sunaikinama.

Todėl labai puiku, kad nors dalis tų bulvių šiemet atiteks badaujantiems mainieriams.

Labai gražiai galėtų, jeigu tik norėtų, valdžia daugybę ir kitokio maisto paimti iš sandėlių ir atiduoti žmonėms, kurie neturi iš ko maisto nusipirkti.

Bet štai ir kita pusė medalio. Tos pačios vyriausybės paskirtas National Labor Relations Board vedėjas Denham reikalauja, kad teismas indžionkšino pagalba priverstų mainierius dirbti už bado algą kaip tik tuose pavietuose, kuriuose mainierių šeimoms ta pati valdžia dalins bulves gelbėjimui žmonių nuo bado. Nėra jokios logikos.

Tik vienas žingsnis pirmyn

Prieš keletą dienų Indija tapo formališkai paskelbta nepriklausoma respublika. Ji išsirinko savo prezidentą ir susidarė vyriausybę. Po dviejų šimtų metų viešpatavimo Indijoje, anglai turėjo nusileisti ir pripažinti indusams teisę į nepriklausomą gyvenimą.

Idija yra milžiniškas Azijos kraštas, tik antras po Kinijos. Ji turi apie tris šimtus milijonų gyventojų. Iki šiol Anglijos imperialistai nedavė Indijos žmonėms šviestis ir kultūrėti. Jie buvo laikomi anglų įrankiu pelnus iš to krašto sunkti.

Todėl kiekvienas laisvės trokštąs žmogus visuomet pritarė Indijos nepriklausomybei. Deja, šis paskelbimas Indijos respublikos nesukelia tokio džiaugsmo, kokį turėjo sukelti. Kodėl? Pirmoje vietoje todėl, kad anglai pasilieka faktinais Indijos viešpačiais. Jų rankose Indijos pramonė ir prekyba. Jų rankose Indijos politikieriai su Nehru priešakyje. Indijos respublika pasilieka pusiau Anglijos imperijos kolonija.

Antroje vietoje, dabartinė Indijos respublikinė vyriausybė neatstovauja tikrųjų tos šalies žmonių interesų. Ji susideda tik iš siauros politikierių klikos. Ji nėra plati koalicinė vyriausybė. Jon neįeina Indijos komunistai ir kitos demokratinės grupės.

Tuo būdu, aišku, kad respublikos paskelbimas tėra vienas žingsnis pirmyn. Reikia kito žingsnio. Indijos žmonėms reikės kovoti prieš tuos, kurie šiandien turi valstybės vairą savo rankose, bet neatstovauja liaudies interesų. Pilna, tikra Indijos nepriklausomybė dar turės ateiti. Kinijos liaudies laimėjimas, be abejonės, bus didelių padrąsinimu Indijos žmonėms ieškoti pilnos laisvės ir nepriklausomybės savo jėgose ir savo valioje. Nehru yra Indijos Čiang Kai-šekas.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

DAR JIE NEŽINO

Atrodo, kad jau jeigu kas "viską žino" apie komunistus, tai So. Bostono menševikų mazgotės redaktoriai. Bet šį sykį jie prisipažįsta nežiną, kur nueis Kinijos komunistai. Daug kas, girdi, laukia, kad Kinijos komunistų vadas Mao Tse-tung pataps antruoju Tito, bet "ar tas laukimas yra savęs apgaudinėjimas ir savo politinių klaidų Kinijoj pateisinimas, ar gal turi ir kiek rimtesnį pagrindą, šiandien pasakyti dar negalima."

Kodėl negalima? Argi nėra apie komunistus visokių nesąmonių prirašyta?

KAS PER VIENAS TAS GENEROLAS PLECHAVIČIUS?

Dr. Kazys Grinius, kurį 1926 metais iš prezidento vietos išvertė smetonininkai ir klerikalai, žada visiems to fašistinio smurto prasikaltėliams amnestiją. Kalbant apie tą įvykį, tuojau iškyla vardas generolo Plechavičiaus. Juk to viso smurto vadais buvo Smetona, Voldemaras ir Plechavičius.

Apie šį sutvėrimą rašo "Tėvynės Balsas". Tarp kitko, laikraštis sako:

"Buržuazinė Lietuva iškėlė į 'valstybinius veikėjus' nemaža nusikalstamų gaivalų, kurių budeliškos paslaugos buvo reikalingos išnaudotojų klasėms kovai prieš darbo žmones. Šioje munduruotų ir frakuotų gaivalų galerijoje vienas pažibų buvo generolas Plechavičius.

Liaudis Plechavičių buvo pavadinusi "Žemaičių koriku" arba "Žemaičių Muravjovu". Šis lenkų bajorų Plechavičių palikuonis su veidu, priminusiu carą Nikalojų II ir dvasine fizionomija, verta labiausiai išsigimusių caro žandarų, dar caro karininku būdamas pasirodė kaip liguistas sadistas ir kraugerys degeneratas. Kaip tik šios jo ypatybės ir leido jam iškilti į kovotojus dėl "Lietuvos nepriklausomybės", kai 1918—1919 metais lietuviškajai buržuazijai buvo reikalingi profesionalūs galvažudžiai darbininkams ir valstiečiams numalšinti. Paskirtas Sedos apskr. (vėliau pavadinta Mažeikių apskr.) komendantu, Plechavičius ėmėsi "įvesti tvarką" žemaitijoje, organizuodamas masines valstiečių skerdynes. Žmogus su vampiro širdimi, jis asmeniškai šaudydavo savo aukas. Būdavo kai Plechavičius sušaudydavo iki 20 žmonių per dieną. Profesionaliam budeliui žmonių šaudymai suteikdavo ypatingą malonumą.

—Geniausias spektaklis, bholyti, kada įleidi kulką... vieną, kitą... po thuputį... — sakydavo dvikojis žvėris su "nepriklausomybės kovotojo" etikete.

Netoli Sedos yra senkapiai, vadinami "Keražais". Tuose senkapiuose Plechavičius asmeniškai sušaudė 200 nekaltų žmonių, daugiausia valstiečių. Daugelį panašių "Keražų" Plechavičius paliko prie Skuodo, Židikų, Ylakių, Žemaičių Kalvarijos... Organizuodamas ir pats vykdydamas skerdynes, Plechavičius žvėriškai kankindavo savo aukas, priversdavo jas išsikasti duobę. Šiam kanibališkam metodui žemaičių korikas galėjo pareikalauti autoriaus teisių: hitlerininkai pradėjo jį vartoti tik po daugiau kaip 20 metų.

Už savo ypatingus nuopelnus šaudant žemaičių valstiečius, Plechavičius susilaukė retai pasitaikančio paaukštinimo: buvęs caro armijos leitenantas tapo Lietuvos kariuomenės generolu.

Tuo laikotarpiu Plechavičius buvo krikščionis demokratas. Katalikų politikieriams lietuviškasis Muravjovas buvo krikščioniškos "artimo meilės" ir demokratizmo įdėjų aukščiausiu įkūnijimu.

1926 metais Plechavičius, nesitenkindamas žemaičių koriko šlove, nutarė tapti visos Lietuvos Muravjovu. Drauge su keliais kitais 1919 metų budeliais jis suorganizavo fašistinį perversmą. Taip ant kruvinojo budelio durtuvo atsisėdo prie valdžios vairo Smetona ir Voldemaras. Tačiau masinių skerdynių specialistas pasirodė labai menku politiku: norėdamas pasinaudoti naujai iškeptuoju "tautos vadu" kaip iškaba savo asmeninei valdžiai pridengti, jis buvo nugalėtas savo gudresnės marionetės. Generolas Plechavičius buvo patylomis pašalintas jo nedėkingųjų partnerių.

Tačiau jo nauji nuopelnai "Lietuvos nepriklausomybei" įvedant kruviną fašistinę diktatūrą, taip pat nebuvo užmiršti. Kadangi už naują žygį paimant valdžią, kurią liaudininkai ir socialdemokratai patys perdavė, Plechavičius iš generolų į maršalus negalėjo būti pakeltas dėl tos apgailėtinos aplinkybės, kad maršalo laipsnio Lietuvoje nebuvo, Plechavičiui reikėjo pasitenkinti 1.000 ha dvaru ir stambiu malūnu Skuode.

Nuo to laiko Plechavičius lyg ir dingo iš arenos; jo bizūną jautė tik gausūs jo dvaro kumečiai.

Hitlerinės okupacijos metais Plechavičius kantriai laukė: kas jeigu ne nacistiniai budeliai galės jį "teisingai" įvertinti ir iškelti pagal nuopelnus? Jo ilgai laukta valanda atėjo kiek pavėluotai: hitlerininkai nutarė jį pašaukti, kai Tarybinė Armija - išvaduotoja jau artėjo prie Lietuvos sienų. Plechavičius vėl pasirodė ne tik kaip išgama, bet ir kaip labai kvailas išgama: jis nutarė iškilti į Lietuvos gauleiterius, kai hitlerininkai jau pradėjo pakuoti savo čemodanus.

1944 m. vasario 16 d. Plechavičius pasakė per radiją kalbą, kurioje ragino sukurti vadinamąją "vietinę rinktinę". "Rinktinės" tikslas buvo suteikti hitlerininkams lietuvišką patrankų mėsą jų praretusiai armijai, besitraukusiai vis toliau į vakarus. Greta Plechavičiaus išsijuosęs veikė "rinktinei" sukurti jo senas draugas lenkų feodalas grafas Tiškevičius.

"Rinktinės" avantiūra pasibaigė Plechavičiui nauju triuškinančiu smūgiu. Jėga sumobilizuotas Lietuvos jaunimas negalvojo dėti savo galvą už hitlerinius žmogėdras ir lietuvių tautos išgamas. "Rinktinės" kariai ėmė išbėgioti ir pereiti pas tarybinius partizanus. Hitlerininkams, nusivylusiems savo berno nesugebėjimu apgauti lietuvius, nutarė likviduoti "rinktinę".

Taip griuvo Plechavičiaus paskutinė viltis iškilti į visos Lietuvos koriko sostą hitlerinių žmogėdrų prieglobstyje. Jis pats pasirodė bejėgis prieš tautą, neapkentusią savo išgamų, o hitlerininkai pasirodė bejėgiai kuo nors paremti savo liokajų. Jiems ir nebebuvo daugiau laiko galvoti apie savo bernus: reikėjo gelbėti savo pačių kailį.

Pabėgus iš Lietuvos hitlerininkų gurguolėje, Plechavičius toliau svajojo apie tuos laikus, kai už valstiečių šaudymą buvo galima gauti generolo laipsnį, o už fašistinį perversmą — stambią latifundiją. Jis dar tikisi grįžti į Lietuvą. 1946 m. vienoje savo kalboje "išvietintiems" šis senas, bedantų šuo lojo: "Jeigu kitais metais nekalbėsiu jums Kaune karo muziejaus sodelyje, galėsite man išpešti visą barzdą".

Mes nežinome, ar 1947 m. kas nors iš Plechavičiaus klausytojų ėmė pešti jam barzdą.

Iš Laiškų Redakcijai

Čia yra piniginė perlaida ant 20 dolerių. Tie pinigai priklauso Laisvei, bet padalinti juos reikia sekamai: $15 Laisvei priklauso po galutinos atskaitos — tai pelnas nuo suvaidinto čia jūsų (Laiškas rašytas R. Mizarai) veikalo "Mūsų Gyvenimo Žaizdos." Taigi tas veikalas, suloštas pas mus, davė Laisvei gryno pelno 338 dolerius. Draugas J. Skliutas tuojau po suvaidinimo perdavė Jūsų gerbiamai žmonelei $150. J. Lukas pasiuntė $173, ir dabar aš—likusius $15.00. Tas veikalas buvo surengtas per abi — vyrų ir moterų — kuopas. Apart to, dar mūsų kuopa per 1949 metus davė Laisvei dar $228.00 ir $100 LLD apšvietos fondui. Tai viso $666. Taip parodo mano knygos. Tai neblogas rekordas iš mūsų kolonijos.

Kiti $5 iš šio money orderio—tai pasveikinimas Laisvės B-vės suvažiavimui, kuris įvyks 29 d. šio mėnesio. Atrodytų, kad, kaip dzūkai sako, sarmata tokiai vyrų kuopai, bet, kaip žemaičiai sako, "tai vai kū padarysi." Mat, pas mus susidėjo daug dalykų kartu.

Mūsų abi kuopos drūčiai susirūpinę drg. V. Andrulio byla. Mano žmona nuo moterų kuopos jau pasiuntė Andruliui $36.

Na, mes, vyrai, subytinsime jas. Aš jau turiu ant rankų tam reikalui $38 ir per šią savaitę manau gerokai "bobas" pralenkti.

Na, tai užteks. Širdingai pasveikinkite Laisvės B-vės suvažiavimą nuo mūsų vyrų LLD 11 kuopos, o moterys 155 LLD kuopos vardu jau, manau, pasiuntė daugiau. Pereitą sekmadienį jau jos turėjo tam tikslui $13.

Draugiškai,
Vyrų LLD 11 Kp. Sekr.
S. Janulis.

Worcester, Mass.

Churchillo Programa

London. — Anglijos konservatyvų partija, priešakyje su karo kurstytoju Churchill, paskelbė brošiūroje savo manifestą į piliečius, kviečiant už juos balsuoti 23 d. vasario. Jie žada mažiau išleisti pinigų ir geresnį piliečių gyvenimą. Žinoma, tai blofas. Jie taip pat ruošis karui ir aplups piliečius, kaip dabar aplupa "socialistai", jeigu tik bus valdžioje.

Formozos Sala

Dabar spaudoje ir per radiją daug girdime apie Formozos salą, nes ten susispietė likučiai Kinijos reakcijos, ir iš ten puola Kinijos pajūrius.

Formoza, arba kitaip vadinama Taiwan sala, yra vietomis 90 mylių, vietomis biskį arčiau ar toliau nuo pietų Kinijos. Ji užima 13,155 ketvirtainiškas mylias, tai yra, kaip pusę Lietuvos. tai yra, kaip pusę Lietuvos. Gyventojų turėjo apie 5,000,000; bet dabar ten susikraustė Čiang Kai-šeko armijos keli šimtai tūkstančių, iš Kinijos pabėgo kapitalistų, dvarponių ir kitų reakcininkų, taip, kad, sakoma, saloj yra 6,000,000 gyventojų. Didžiausias miestas Taphey turi virš 300,000 gyventojų.

Formozos salos vidurys yra labai kalnuotas, yra kalnų, turinčių virš 14,000 pėdų aukščio. Žmonės gyvena daugiausiai salos pakraščiais, užsiima ryžių auklėjimu, bendrai žemdirbyste ir žvejyba.

Formozoj gyvena savoji žmonių tauta. Jie turi savo kalbą, savo kultūrą ir papročius, bet daug įtakos į jų gyvenimą turi kinai.

Kinams pirmu kartu pasisekė užvaldyti Formozą 603 metais. Kelis kartus ją siekė pavergti Japonijos valdonai, vėliau portugalai ir ispanai. Bet sala, būdama netoli nuo Kinijos, vesdama prekybą su kinais, daugiausiai su jais ir susiartino ir galop tapo Kinijos dalimi.

Japonijos imperialistai 1894 metais iš pasalų užpuolė Kiniją ir po trumpo karo pavergė Formozą, Peskadarijos salyną ir kitus Kinijos plotus. Nuo to laiko sala skaitėsi Japonijos dalimi. Formozos gyventojai dažnai sukildavo prieš Japonijos imperialistus. Buvo ten žiaurių kovų.

Antrojo Karo laiku Japonijos imperialistai naudojo Formozos salą, kaipo strateginę bazę puolimui Filipinų salų ir veržimuisi į pietus. Formozos sala turi didelės karinės reikšmės, ypatingai karo laivynui ir orlaivynui.

Laike Antrojo Pasaulinio Karo, 1943 metais, Egipte laikė konferenciją Čiang Kai-šekas, Rooseveltas ir Churchillas ir susitarė, kad, karui pasibaigus, Formozos sala automatiškai bus grąžinama Kinijai. Kaip tik Japonijos imperializmas 1945 metais buvo parblokštas, tai Formoza buvo ir grąžinta Kinijai.

Bet dabar Kinijoj laimėjo darbo liaudis, ten įsisteigė Liaudies Demokratinė Respublika. Prieš ją dar kariauja Kinijos reakcijos likučiai pagalba užsienio imperializmo — vyriausiai Amerikos ginklais. Suprantama, kad ir užsienio imperialistai nenori galingos ir didelės liaudiškos Kinijos, kaip jie savo laiku nenorėjo galingos Tarybų Sąjungos. Todėl jie jau kalba apie Formozos "faktišką priklausymą Japonijai," nes dar su Japonija taika nepasirašyta, tai būk ir Formoza tebepriklauso Japonijai. Jie "pamiršta," kad 1943 metais sutarta, kad po karo tuojau Formoza bus grąžinama Kinijai.

Kiti siūlo padaryti Formozą "nepriklausoma", kiti nori ją okupuoti generolo MacArthuro jėgomis, tai yra — Amerikos jėgomis. Tūli kongresmanai ir senatoriai siūlo, kad Jungtinių Valstijų karo laivynas ir orlaivynas stotų karan prieš Kinijos liaudiečius, jeigu jie sieks išlaisvinti salą nuo čiangkaišekinių. Tas reikštų oficialį karą prieš Kiniją ir gal būtų Trečiojo Pasaulinio Karo pradžia.

Prezidento Trumano administracija sako, kad ji neis karan prieš Kiniją dėl Formozos, jeigu tam nesusidarys "kitos priežastys", taipgi būk Formozai teiks tik "ekonominę pagalbą." Tų kitų priežasčių visada gali atsirasti, kada kas to nori. Kas dėl "ekonominės pagalbos", tai pačioj komercinėje spaudoje jau tilpo nemažai paveikslų, kaip krauna karo tankus, lėktuvus, kanuoles Amerikos prieplaukose ir siunčia į Formozą. Puiki tai "ekonominė" pagalba!

Bet kaip Kinijos reakcija, taip užsienyje imperialistai nedakainuoja išsilaisvinusios Kinijos jėgų ir pačių Formozos gyventojų valios. Jau ateina žinių, kad nemažai formoziečiai padarė išstojimų prieš neprašytus "svečius". Mes manome, kad kaip Kinija išsilaisvino, taip bus ir Formoza išlaisvinta.

D. M. Š.

Šypsenos

Niežulis

"Tamošiau, kodėl tu taip kasais pats save?"

"Dėlto, kad kiti nežino, kur man niežti."

Pas fotografistą

Puiki motina.— Kiek reikalinga užmokėti už vaikų fotografijas?

Fotografistas. — Penki doleriai už tuziną.

Motina. — Tu turėsi dar manęs palaukti, aš dar tik turiu dešimtį vaikų.

Dabojimas vaikų.

Motina šeštadienį turėjo svarbų reikalą išeiti į miestą. Tėvas, iš užsiėmimo statistikų rinkėjas, liuosnoriai atsisakė nuo lošimo golfo ir sutiko prižiūrėti vaikus namuose. Kada motina grįžo į namus, tėvas pakišo jai sekantį surašą:

Nušluosčiau ašaras — 9 kartus. Surišau raiščius batukams — 13 sykių. Pirkau žaislų baliūnus po 3 kiekvienam vaikui. Vidutiniai baliūnų amžius tęsėsi 12 sekundų. Persergėjau vaikus neiti skersai gatvės 21 kartą. Vaikai kėsinosi pereiti gatvę 21 sykį.

Kitą šeštadienį tėvas pasiliks vaikų daboti — 0.

Senutė prie garnio

Sena moteriškė išėjo su dviemis mažomis mergaitėmis į žvėrinčių. Ten jos bevaikščiodamos priėjo prie garnio ir senutė pradėjo pasakoti mergiščioms garnio legendą, kaip jis atneša iš balos naujagimius. Mergaitės pasižiūrėjo viena į kitą, nusišypsojo, ir viena jų sako: "Ar tu manai, reikėtų pasakyti tai senutei tikra tiesa apie tai?"

Pasigyrimas skolininkams

"Džekis pasakoja, kad tu esi taip brangi, jog atsvertum savo svorio aukso šmotą."

"Paikas vaikėzas, o kam tai jis pasakoja?"

"Savo skolininkams."

I. U.

ĮVAIRUMAI

Kiek Cigaretai Kenksmingi

Praeitais metais 60 milionų amerikiečių surūkė 400 bilionų cigaretų, o bilionas yra tūkstantis milionų.

Cigaretus rūko du iš kiekvienų trijų vyrų, dvi iš kiekvienų penkių moterų ir vienas iš kiekvienų septynių berniukų, sulaukusių 14 metų amžiaus. Vidutiniai imant, amerikiečiai surūko po 19 cigaretų per dieną.

Cigaretam, cigaram ir tabokai per metus išleidžiama koki 4 bilionai dolerių — tai yra antra tiek daugiau, negu išmokama algų visiems viešųjų mokyklų mokytojams Jungtinėse Valstijose.

Su debesimis dūmų į plaučius nueina tam tikras skaičius kenksmingų chemikalų. Žalingiausiais gi chemikalais gydytojai dabar laiko nikotiną ir benzopyreną. Nikotinas yra nuodingas svaigalas, bet dėl nikotino ir rūkoma.

Rūkant daugumas nikotino išlekia su dūmais oran. Trečdalis nikotino patenka burnon, kur mažai jo prasisunkia į kraują. Bet plaučiai perleidžia į kraują jau penktadalį įkvėpuoto nikotino.

Cigaras ir pypkė

Vienas cigaras duoda rūkytojui tiek nikotino, kaip keturi ar penki cigaretai. Iš pypkės gaunama truputį daugiau nikotino, negu iš cigaro.

Juo smarkiau traukiama, juo karštesnė ugnis, tad ir daugiau nikotino patenka į kūną. Jeigu žmogus antra tiek smarkiau traukia, tai dešimt sykių daugiau nikotino gauna. O didžiausias nikotino kiekis susikuopia baigiamajame cigareto ar cigaro gale, kur sueina, kaip į koki koštuvą, nikotino dalys iš viso iki tol nurūkyto cigareto.

Smarkus nuodas

Grynas nikotinas yra smarkus nuodas. Užvarvinus vieną lašą nikotino kralikui ant odos, gyvuliukas tuojau krinta. Jeigu ištrauktum visą nikotiną iš dviejų cigaretų ir trečio biskelio ir įleistum rūkytojui į kraują, tai žmogus greitai mirtų.

Nikotinas yra naudojamas kaip skystis vabzdžiams naikinti, ir kur tas skystis gaminamas, darbininkai kartais pavojingai apsinuodija. Taip antai, darbininkas atsisėdo ant kėdės, kur buvo palieta truputis nikotino, ir per porą minučių apalpo ir parkrito ant grindų, bet buvo greit nuvežtas ligoninėn ir atgaivintas.

Kad nikotinas taip nuodingas, kodėl jis tiesioginiai nenumarina rūkytojo? Todėl, kad didžioji nikotino dalis susimaišo su oru ir išeina dūmais, o antra, todėl, kad rūkytojo kūnas palaipsniui pripranta pakęsti nikotiną.

Nikotino koštuvėliai

Žinant patiems rūkytojams nikotino žalingumą, buvo išrasta įvairūs koštuvėliai - filtrai, įstatomi į cigaretų cibukus, kad žmogus galėtų mažiau nikotino įtraukti rūkydamas. Jeigu vidun cibuko įdėtas vienas cigaretas kaip koštuvėlis, o kitas cigaretas pro jį rūkomas, sakoma, tatai 70 procentų sumažina nikotino įtraukimą. Cibukų koštuvėliai, pagaminti iš **silica-gel** medžiagos, sulaiko 60 procentų nikotino, kaip patikrino Amerikiečių Gydytojų Susivienijimas.

Amerikinės tabokos cigaretuose yra apie 6 procentai nikotino, o turkiškuose tiktai pusantro procento. Pardavinėjama ir vadinami "denicotinized" cigaretai, kur iš tabokos pašalinta daugumas nikotino, taip kad lieka tik vienas jo procentas ar truputį daugiau.

Jeigu žmogus kasdien surūko po pakelį cigaretų, tai per metus įtraukia į gerklę ir plaučius pusantros kvortos nikotino ir dar apie kvortą benzo-pyreno dervos. Ta derva, kaip nužiūri gydytojai, dažnai iššaukia plaučių vėžį.

Ką rūkymas daro

Nuolatinis cigaretų rūkymas mažina norą valgyti ir kenkia maisto virškinimui. Nuo smarkaus rūkymo kai kurie gauna skilvio bei žarnų plėvių uždegimą ir vidurių prarūgimą. Tatai gi padeda skauduliams (ulcers) išsivystyti skilvyje ar žarnose.

Cigareto surūkymas pakelia kraujo spaudimą ir pagreitina širdies plakimą 10 iki 28 tvaktelėjimų per minutę.

Rūkymas susiaurina kraujagysles, ypač kojose ir rankose. Užrūkius cigaretą, kraujo tekėjimas į rankas pusiau sumažėja kokiai valandai. Pirštų šiluma nupuola 5 iki 15 laipsnių.

Rūkymas turi ryšio su pavojinga Buergerio liga, kurioje sustoja kraujo apytaka kojose ir rankose, ir dažnai tenka nupjauti tuos sąnarius, kad gangrena neprisimestų. Mt. Sinai Ligoninėje New Yorke buvo 1400 Buergerio ligonių ir visi jie rūkytojai. Labai retai šia liga serga nerūkantieji.

Dr. Irving Wright pranešą apie 100 Buergerio ligonių:

97, kurie nustojo rūkę, buvo pagydyti, taip kad nereikėjo jiems kojas nupjauti. Bet 3 rūkė, ir turėjo būti nupjautos jiem kojos, kad pati gyvybė liktų išgelbėta.

Rūkytojai dviguba ir net trigubai dažniau serga širdies kraujagyslių sugedimais, negu nerūkantieji.

95 procentai sergančiųjų plautiniu vėžiu yra rūkytojai. Tik labai, labai retai vėžys pasirodo nerūkančiųjų plaučiuose. Didysis daugumas turinčių liežuvio ar lūpų vėžį taip pat yra nuolatiniai rūkytojai.

Harry Dingman savo knygoje *Risk Appraisal* sako:

Rūkytojai 65 procentais daugiau serga slogomis, 62 nuošimčiais daugiau kenčia gesų (dujų) skausmus viduriuose, 76 nuošimčiais daugiau yra erziai susinervinę, 140 nuošimčių greičiau pailsta nuo fizinio darbo ir 300 nuošimčiais dažniau kosėja.

Rūkymas gali iššaukti širdies stapčiojimus. Ir visi gydytojai pripažįsta, kad rūkymas žaloja sergančias širdis, nors daugelis sako, jog neįrodyta, kad tabakas savaime iššauktų širdies ligą.

Rūkymas ir amžiaus ilgis

Johns Hopkins Universiteto medicinos profesorius dr. Raymond pirm keleto metų ištyrė 6813 rūkiusių ir mirusių amerikiečių amžių, palygino su tiek pat nerūkiusiųjų amžium ir štai ką atrado:

66 iš kiekvieno šimto nerūkiusiųjų gyvena iki 60 metų;

61 iš šimto mažai rūkiusiųjų pasiekia 60 metų amžiaus;

Tiktai 46 iš šimto smarkių, nuolatinių rūkytojų gyvena iki 60 metų.

Smarkiu rūkytoju laikomas tas, kuris per dieną sunaudoja pusantro iki dviejų pakelių cigaretų.

O dr. Andrew Salter savo knygoje *Conditioned Reflex Therapy* padarė sekamą apskaičiavimą, pasiremdamas dr. Pearl'o atradimais:

Jeigu žmogus per dieną surūko pakelį cigaretų, tai kiekvienas pakelis sutrumpina jam amžių 11 valandų ir pusę. O smarkiam rūkytojui kiekvienas cigaretas sutrumpina amžių 35 minutėmis.

Čia nekalbama apie vieną kitą atskirą asmenį, kuris ilgai gyvena, nepaisant smarkaus, nuolatinio dūmimo. Tie apskaičiavimai pritaikomi daugumai, vidutiniai imant tūkstančių žmonių amžių. *N. M.*

Pirm Laiko Gimę Kūdikiai

1947 metais Jungtinėse Valstijose pirm laiko gimė 200 tūkstančių kūdikių. Iš to skaičiaus 160 tūkstančių išliko gyvi, ir jie gali lygiai ilgai gyventi ir gabumais pasižymėti, kaip ir kiti kūdikiai, kuriuos motinos per 40 savaičių subrandino savo yščiuje. Taip tvirtina gydytojai, taip liudija ir pirm laiko gimusių žmonių gyvenimas.

Daugiausia kūdikių pirm laiko gema štai dėl kurių priežasčių:

Neščia motina netinkamai mito; per sunkiai dirbo, kuomet reikėjo liautis dirbus per eilę savaičių pirm gimdymo. Jeigu motina smarkiai susijaudindavo, jeigu koks įvykis ją per daug sudrebino dvasiniai arba jeigu ji buvo fiziniai sužeista, dėl to kūdikis taip pat gali pirm laiko gimti. Tarp kitų priežasčių yra širdies liga, cukraligė (diabetes), blogas thyroidinės (kaklinės) liaukos veikimas ir kiti nesveikumai.

Prieš 25 metus tiktai 50 procentų pirm laiko gimusių kūdikių būdavo išlaikomi gyvi. Bet nuo tada medicinos mokslas ir priežiūra ligoninėse tiek pažengė pirmyn, jog dabar gyvena daugiau kaip 80 procentų nedanešiotų kūdikių.

Dabar išlieka gyvi net 95 procentai pirmalaikių, gimusių ligoninėse ir sveriančių apie puspenkto svaro. Gyvena 82 procentai tų, kurie gimdami svėrė nuo 3 svarų ir trečdalio iki 4 svarų ir keturių dešimtadalių.

Išlaikoma gyvybė apie pusei tų, kurie gimdami buvo 2 svarų ir dviejų dešimtadalių iki mažiau kaip 3 svarų ir trečdalio. Jie penkomis iki 12 savaičių per anksti gimė.

Pirmlaikiai kūdikiai yra per tam tikrą skaičių savaičių laikomi *inkubatoriuose.* Inkubatorius yra tam tikra klėtkutė (ląsta), kurioje pirmlaikis kūdikis branginamas. Ta klėtkutė elektriniai apšildoma; joje visuomet palaikoma tinkama lygi temperatūra ir drėgmė. Kūdikiui kvėpuoti nuolat leidžiama oksigeno (deguonies), ir mažytis maitinamas lašeliais geriausiai sutaisyto maisto. Pro klėtkutės stiklus tėmijama kūdikio būklė.

Tarp žinomų pirm laiko gimusių žmonių yra Winston Churchill, buvęs Anglijos premjeras, gimęs dviem mėnesiais per anksti. Jis jau 75 metų amžiaus. Garsioji amerikinė operos dainininkė Lily Pons taipgi pirm laiko gimus. *J. C. K.*

Kazio Bevardžio Margumynai

Tuscaloosa mieste, Alabamos valstijoj, vienas ligonis protligių įstaigoje pradėjo nusiskųsti vidurių skausmais. Tad padaryta jam operacija, ir štai ką daktaras Engelbert surado to ligonio viduriuose:

14 čiužinio (matraco) vielų gabalų, bent po pustrečio colio kiekvienas; ilgoką metalinį šaukšto kotą, 2 darbinių kelinių (overalls) sagtis, 41 akmenuką, 1 didoką šriubą, 31 gabalą paprastos vielos, 2 metalines butelių kepuraites ir 1 didžiulį riešutą su storu lukštu.

Kai per operaciją buvo konfiskuotas visas tas bagažas, ką ligonis turėjo savo viduriuose, tai jis ir vėl gerai jaučiasi.

———

Kai New Yorko katalikų kardinolas Spellman įsakė savo parapijonam poteriaut dėl lietaus, nuo tada visai nepasirodė jokio didesnio lietaus.

Londono dienraštis Evening Star dėl to išspausdino ve kokį palyginimą:

— New Yorko katalikai poteriauja, kad neturi vandens, bet jie turi užtektinai šnapso.

Londono protestantai keikia, kad jie turi vandens, bet neturi pinigų nusipirkti šnapso.

Kaip vienų, taip ir antrų šauksmai yra dausose, ir nieks jų negirdi.

———

New Yorko majorui O'-Dwyer'iui pareikalavus pakelti algą nuo $25,000 iki $40,000 per metus, kai miesto tarybos nariai svarstė tą klausimą, tai majoras apsirgo ir buvo gandų, kad galįs net numirti.

Bet kai miesto taryba užgyrė jam algos pakėlimą, tuojau majoras pasveiko ir už kelių dienų apsivedė.

Sugrįžęs iš Floridos po "medaus mėnesio," majoras apskaičiavo, kad ir su $40,000 metine alga bus tik "skromnas" gyvenimas su jauna "prisiega."

———

Johann Strauss, garsusis muzikos kompozitorius, pirmu kartu šioje šalyje koncertavo 1872 metais, birželio 17 d., Bostone, Mass. Nesenstančios jo kompozicijos "Gražusis Mėlynasis Dunojus" klausytis susirinko 100,000 žmonių.

Kai Strauss pasirodė ant pagrindų, pasigirdo didelės patrankos trenksmas ženklui, jog prasideda koncertas. Tuo sykiu tūkstančiai dainininkų pasirodė ant platformos.

Kuomet laikraščio reporteris užklausė Straussą, kaip jam pačiam atrodė koncertas, Straussas atsakė:

— Tai dar pirmą sykį savo gyvenime girdėjau tokį skardų, bet žavintį balsų ūžimą.

Kazys Bevardis.

Maksim Gorkis

Apie Literatūrą

(Tąsa)

Jaunoji mūsų literatūra kiekvienais metais vis galingiau ir greičiau plečia savo akiratį. Niekad dar žodžio menas taip uoliai ir taip sėkmingai netarnavo gyvenimui pažinti. Tai labai gerai matai iš "apybraižų".

Apybraiža visada kritikos buvo laikoma žemesne literatūros forma, o tai iš viso netikra ir neteisinga. Prisiminsim bent du apybraižos meisterius, visiškai negimininingus talento ir pasaulio jutimo pobūdžiu: Glebą Uspenskį ir Giują de Mopasaną. Gal reikia nurodyti, kad I. S. Turgenevo "Medžiotojo užrašai" pagal savo formą yra ne kas kitas, kaip apybraižos, kad šios formos neniekino Saltikovas - Ščedrinas, Pisemskis, Leskovas, Slepcovas, Pomialovskis, Korolenko ir visa eilė stambių, labai pagarsėjusių literatų.

Jaunoji mūsų literatūra iškėlė iš savo tarpo grupę talentingų "apybraižininkų", ir jie pamažu suteikia apybraižai "aukštojo meno" formas. Talentingiausio poeto ir prozaiko N. Tichonovo "Turkmenijos užrašai" — tai apybraiža ir tikrasis menas vaizduoti gyvenimą žodžiu. Akuljšinas, Stonovas, Lapinas, Sitinas, G. Aleksiejevas, Pavlenko, Martinovas, Ovalovas, Luchmanovas ir dar ' dešimtys autorių sukūrė ir toliau ugdo savitą literatūrą, aiškiai ir teisėtai siekdami suteikti jai "aukštą formą". Visi jie, kaip man atrodo, labai gerai jaučia savo darbo socialinę pedagoginę reikšmę, visiškai aiškiai mato jo tikslą. Reikia pagirti Ivaną Žigą, vieną iš įsitikinusių "apybraižos" propagandistų.

Tikslas — atvaizduoti įvairų ir visur vykstantį socialinės revoliucinės statybos procesą, atvaizduoti pašėlusį masių darbą, grupių ir vienetų herojizmą, sėkmingą darbą, nors atkakliai ir pikčiausiai tai trukdo visokiausi tinginiai, idiotai, savanaudžiai ir sabotuotojai, pasyvūs ir aktyvūs kenkėjai ir kiti nenaudėliai.

Šio "apybraižininkų" darbo srovė tarsi n u p l a u n a nuo mūsų tikrovės odos praeities nešvarumus ir dulkes, apnuogindama gėdingiausias jos luošybes. Kartu ji parodo, kaip dirvoje, amžiais užterštoje nemokšiškumo ir kvailumo, apnuodytoje pasyvios miesčioniškumo pažiūros į gyvenimą ir zoologinio individualizmo, kaip toje dirvoje auga naujasis žmogus, kuris pradeda suprasti, kad jis dirba ne tik sau, valstybei, kur jis — šeimininkas, bet ir viso pasaulio darbo liaudžiai, proletariatui pamokyti.

Plati apybraižų srovė — reiškinys, kokio dar nebuvo mūsų literatūroje. Niekad ir niekur svarbiausias reikalas pažinti savo šalį nesivystė taip sparčiai ir tokia vykusia forma, kaip tai vyksta pas mus. "Apybraižininkai" pasakoja daugiamilijoniniam skaitytojui apie viską, ką kuria jo energija visame milžiniškame Tarybų Sąjungos plote, visose darbininkų klasės energijos veikimo srityse. Bet, kaip ir daug kas pas mus, šis kolektyvinis talentingų žmonių darbas nepakankamai įvertinamas ir jo socialistinė pedagogika išslysta iš kritikos dėmesio. Nepakankamai įvertinamas tas darbas ir materialiniu atžvilgiu, "apybraižininkai" teisingai nurodo, kad nevykusiai pagaminta žurnalų beletristika, kaip, pavyzdžiui, Šiškovo "Filkos ir Amelkos," a p m o k a m a kaip "aukštasis menas", — įvertinimas, kurio šita nestropi apysaka nenusipelno taip pat, kaip ir daugelis kitų žinomų beletristų kūrinių. Pas mus apybraiža — didelis, svarbus reikalas. Deja, kai kurie jaunieji rašytojai nesupranta šito, tur būt, todėl nesupranta, kad mūsų kritika nerado laiko apybraižos reikšmei pažymėti. Štai, pavyzdžiui, vienas iš tų vyrų, kurie į apybraižą žiūri, kaip į žemesnę meno formą, man rašo:

"Aš visas virpu nuo kūrybinės jėgos įtempimo, o Jūs patariate man bandyti rašyti apybraižas, kas tai — pajuoka ?"

Jaunuoli ! Jūs padarysite sau gerą paslaugą, jei suprasite, kad sprendžiamą vaidmenį darbe vaidina ne visada medžiaga, o visada— meisteris. Iš beržo pliauskos galima padaryti kirvakotį ir galima meniškai išpiaustyti puikia žmogaus figūrą. Bet ir kirvakotį ne kiekvienas gali pakankamai gerai padaryti: būtina žinoti medžiagos kokybe. O Jūs nežinote net to, kad praeityje eilinis policininkas negalėjo pasiekti policmeisterio laipsnio ir kad moterų prie cerkvių altorių neprileisdavo. Visiškai būtina, kad "kūrybinės jėgos virpėtu" studijuojant medžiagą, susipažįstant su praeities tikrove, o juo labiau — dabarties.

Mūsų kritika mažai tekreipia dėmesio į "apybraižą", ir iš viso ar kreipia ? Apybraiža ir kiekybės, ir kokybės atžvilgiu užima vis žemesnę vietą bendroje mūsų literatūros masėje, bet ji atiduota suėsti recenzentams, būsimiems kritikams. Recenzentas — tai jaunas žmogus, kuris kažkodėl yra įsitikinęs, kad istorija pašaukė jį mokyti žmones, tokius pat jaunus, kaip jis pats, bet talentingesnius už jį. Jis pats, anskritai, mokosi blogai ir nepaiso savo kalbos. Pavyzdžiui, jis rašo apie literato kalbos nerūpestingumą, ir pasirodo, kad jis nesugeba atskirti autoriaus nerūpestingumo nuo korektoriaus nerūpestingumo, stato lygybės ženklą tarp frazės sutvarkymo nerūpestingumo ir apsirikimo ir, nežinodamas, kas yra Brajanas, "beždžionių bylos" herojus, vadina jį Bajanu. Recenzuodamas knygą, kurioje garsusis mokslininkas Žofrua Sent Ilras pavadintas "Šventuoju Ileru", jis nepastebį šito anekdotiško "nerūpestingumo".

Tokiu "anekdotu" pas mus tūkstančiai, ir reikėtų mažinti jų skaičių. Aš manau, kad tai — kritikos reikalas. Ir jos reikalas — neprileisti tokių žodžio fokusų, kaip antai:

"Pavasariškai buvo šilta nelaukta atlydžio šiluma." "Jis visas palūžo nuo laukimo ištirpintos gyvenimo akimirkos", "Su saldžiu apsvaigimu žongliavo plaukiojančiais akyse ratais".

Tai išspauzdinta vieno jauno beletristo knygoje. Mokyti pradedančiuosius literatus rašyti paprastai, aiškiai, raštingai — yra viena kritikos pareigų; aš net manau, kad tai jos svarbiausioji pareiga. Man atrodo, kad mūsų literatūros augimo procese kritika nėra "vadovaujančioji" ir nukreipiančioji jėga.

Kritikų pas mus labai daug, ir jų skaičius auga. Tai—labai gerai, jei tai nepaaiškinama palinkimu į lengvą darbą. Daugumas kritikų — marksistai, tai irgi gerai, nes reiškia, kad pagrindinė jų linija turi būti vieninga.

Vis dėlto man susidaro įspūdis, kad kritikai užsiėmę ne tiek literatūra, kiek tarpusavio auklėjimu. Jie vis "tiesina liniją", ir jų pastangų rezultatas yra tas, kad linija taip aikštingai iškraipyta, supainiota, jog sunku suprasti, kurgi tiesioji ir vieningoji ?

Kritikai pasiskirstė į smulkias grupes ir baisiai ginčijasi, peikia viens kitą, įnešdami į šitą — vargu ar vaisingą — reikalą daug nataikavimo, savimeilės, asmeninių simpatijų, antipatijų ir galų gale,— individualizmo.

Ypačiai keista ir liūdna matyti, kad ginčai žmonių, vienodai galvojančių pagrindiniais klausimais, vedami priešišku tonu kupini yra grubių asmeninių puolimų ir kad šituose ginčuose nėra draugiškumo jausmo, svarbiausios linijos v i e n i n g u m o supratimo. Tarpusavio priekaištais d ė l apgaudinėjimo, dėl nesažiningo elgesio su mintim ir žodžiu, siekimas skaudžiai įgelti oponentui, atviros užuominos apie jo kvailumą ir kiti triuškinantieji žodžių kovos metodai vargu ar girtini ir būtini žmonėms, kurie pasirinko sau "gyvenimo mokytojų" profesiją šalyje, kur statoma socialistinė kultūra. Šitie "žinomų" kritikų tarpusavio pažeminimo ir ausavimo metodėliai auklėja pradedančiųjų kritikų — kol kas dar recenzentų — tokius pat grubius ir kenksmingus papročius.

Literatūros, kaip kolektyvo, cecho, darbo, kritika nenušviečia: sparčiai ir įvairiausiškai augant literatūrai pas mus nėra metinių jos laimėjimų apžvalgų. Literatas, kaip meisteris, mažai tedomina kritiką: atrodo, kad ji ieško visų pirma jame tos ar kitos grupės šalininko ir auklėja kaip savo būrio kareivį, o ne kaip vieningos didžiulės armijos kovotoją. Tokia pažiūra stumia į individualizmo pusę.

Skaito kritikai paskubomis ir neatidžiai. Dažnokai atsitinka taip, kad autoriaus techninis nepajėgumas laikomas ideologiniu jo nenuoseklumu. Jaunuolio, kuris dar nemoka aprengti savo minties, savo vaizdo charakterio neižažo pakankamai aiškiais žodžiais, dar n e g a l i m a pripažinti "šalies restauratorium." Jį reikia mokyti darbo technikos, o išpiauti jam liežuvį ar nukirsti rankų nereikia. Anskritai chirurgija negali būti auklėjimo metodas. Bandymai gydyti kuprotus chirurginiu būdu patvirtino senos patarlės teisingumą: "Kuprotą tik kapas išgydys", bet ideologine prasme ir kuprota gali ištiesinti, tai — auklėjimo reikalas.

Bet jei jaunam rašytojui kiekvienas kritikas šauks, kad tik jis vienas iš dvylikos moko teisybės, o likusieji vienuolika — heretikai, to negalima pavadinti auklėjimu, ir tai sukelia jaunojo žmogaus skurdų šauksmą:

— Aš perskaičiau penkias knygas, — išvardinti penki autoriai, — bet aš negaliu suprasti, kas yra teisus. Ir kas yra Galateja ?

Štai, pavyzdžiui Galateja, — kuriam galui ji reikalinga? Ką gali pasakyti toji nimfa žmogui, kuris gyvena prie Kotoroslio upės, kurioje yra nuostabiai stambių ešerių, o nimfos — nesiveisia? Suprantama, kritikui būti raštingam labai girtinas dalykas, bet ar reikia, kad jaunas žmogus sumištų dėl kritiko senovės mitų žinojimo tuo metu, kai šis žmogus nori išmokti politiškai raštingai ir pavyzdingai rašyti apie dabarties tikrovės komedijas ir dramas? Būtų gal kur kas naudingiau, jei mes visi rašytume paprasčiau, ekonomiškiau, taip, "kad žodžiams būtų ankšta, mintims — erdvu", o ne taip pavyzdžiui:

(Daugiau bus)

ROJUS MIZARA

Kelias į Laimę

11-3-49 APYSAKA —55—

(Tąsa)

— Tamsta komunistinę prakalbą sakote, o ne klausimus statote. Mums čia nereikia Maskvos propagandistų! Uždarau masinį mitingą!

Šitaip baigėsi tas garsusis mitingas, man tiek daug lėšavęs!

Antradienį rinkimus laimėjo mano kandidatas Driskolis ir su tuo, aš žinojau, mano vardas dar aukščiau pakils. Bizniui tai tikrai buvo geras ateities užtikrinimas!

Spauda rašė, jog demokratų kandidatas Braunas rinkimus prakišo dėl to, kad jis buvęs susikompromitavęs baisiau nei Driskolis, kai kadaise ėjo policijos viršininko pareigas.

Mieste padėtis surimtėjo, partinės rungtynės baigėsi. Driskolis prisiuntė man už rūpestingą pasidarbavimą jo išrinkimui gražų padėkos laišką su didžiuliu autografuotu savo portretu. O republikonų partijos vadovai suruošė hotelyje spalvingą pokylį, kuriame užėme per ištisą naktį.

III.

Praėjus tūlam laikui, gavau iš Čikagos laišką, kviečiant mane dalyvauti tūlame bankiete ir ten pat pasakyti kalbą. Jį rašė biznierius, įpareigotas savo klubo, besiryžtančio atlikti kažin kokį kilnų darbą labdarybei.

"Pono vardas išgarsėjo mūsų spaudoje," baigėsi kvietimas, "kaip didelio labdario, kultūrininko ir visuomenininko. Tamstos žodis, tartas mūsų biznierijai turės reikšmingo svorio. Lietuvių tauta didžiuojasi tokiu vyru, kaip Mykolas Kilpa!..."

Na, maniau, jeigu jie taip mane garbina, tai reikia žmones patenkinti!

Bankietas buvo ruoštas viename antraeilinių viešbučių vidurmiestyj. Paskirtuoju laiku aš su keletu biznierių pasiekėme hotelį ir, sustoję lobėje, rūkydami, kas cigarus, kas cigaretus, šnekučiavomės ir juokavome.

Staiga pajutau, kad už mano nugaros kažin kas stovi ir lėtai, atsargiai sudavė į mano pėtį.

— Mister... Kilpa... — girdžiu moterišką balsą. Atsigrįžtu, įdebiu akis į nepažįstamąją.

— Tamsta... ko tamstai reikia?...

— Nepažįstate manęs? — klausia ji. — Neatmenate?...

— Ar aš sapnuoju!... Juk tai Marytė Serbentaitė!... Marytė, ar ne?!... Ak!...

— Taip, toji pati, — saldžiai šypsodamosi, tarytum tyčia rodydama savo baltus, kaip perlas, dantis, sako moteriškė. — Taip, *buvusioji* Serbentaitė!...

Atsiprašęs savo bičiulių, pasitraukiau minutei nuo jų, paimdamas už parankės Marytę ir pasivesdamas ją toliau nuo būrio.

— Maryte! — džiūgiai tariau. — Koks malonumas jus čia sutikti! Niekad nesitikėjau! — Po tiek metų!...

— Taigi, pažinote mane. Vadinasi, dar baisiai nenusenau, kaip buvau įsivaizdavusi.

— Atrodote gražesnė, negu kai paskutinį kartą jus mačiau Lietuvoj. Subrendote, suaugote, bet nesustorėjote, kaip tūlos kitos.

Šitaip Marytę komplimentuodamas, aš nei kiek neperdėjau. Serbentaitė darė didžiai malonaus įspūdžio: neperdaug krūtinga, tiesi, dar nepražilusi; o veidas: toks skaistus, pilnas žavėsio! Rodosi, imk ją ir dėk į rėmus! Bet ji jau buvo ne Serbentaitė, man jau nebe Marytė, — ant piršto žybčiojo šliūbinis žiedas, kurio moteriškė nei nesistengė paslėpti.

— Bet jūs, Mykolai, kaip tikras buržujus! Niekad nebuvau įsivaizdavusi, kad tamsta kada nors galėtumėt taip...

— Senstu, plinku, brangioji Maryte! — nusijuokiau, neleisdamas jai baigti sakinio.

— Plaukai — niekai! Svarbu, kas po jais. O kad po tamstos plaukais kas nors buvo ir tebėra, labai aišku!

— Cha, cha, cha! Jūs vis su savo komplimentais.

— Ne tušti! Pralobote, išgarsėjote. Štai, net tūli Čikagos biznieriai matė reikalo tamstą pasikviesti garbės svečiu.

— Nei aš čia jau taip labai pralobau, — teisinausi, — nei ką; žmonių pasakos.

— Kiekviena pasaka turi pradžią gyvenime, — rimtai, be šypsenos, atsakė moteriškė. — Na, ir gerai!

Po trumpos pauzos užklausiau:

— Ištekėjusi?

Ji linktelėjo galvą, juokdamosi, matyt, tuo pasakydama, jog šeimyninis gyvenimas yra nusisekęs, smagus, laimingas.

— O pats?

— Ne! Viengungis.

— Gal ir gerai! Vyrams tai labiau pritinka. Aš gi jau sūnų ir dukrelę auginu.

— Pavardė?

— Ratelienė.

— Gal biznyje?

— Ne! Darbininkai. Pamačiusi spaudoje, kad tamsta būsite Čikagoje ir sakysite kalbą šiame hotelyje, manau, užeisiu, gal sutiksiu ir pasikviesiu į namus pasikalbėti. Juk... seni bičiuliai. Sutiktumėt rytoj pas mus užeiti?

— Mielai! — pagalvojęs atsakiau.

— Prašau, priimkite adresą.

— Ar jūs... jūs nebūsite šitoj pramogoj, bankiete?

— Ne, nebūsime! Ne mūsų krypties žmonės rengia.

Supratau, ką Marytė turėjo galvoje: "Ne mūsų krypties," reiškia, ji kitokių pažiūrų; ji Balandžio krypties. Nieko nesakęs, priėmiau adresą, o moteriškė, tarusi "ligi pasimatymo," nuskubėjo savais keliais.

Bankietas buvo skurdus ir be jokių teigiamų pasekmių. Aš kalbėjau trumpai, o mano tema buvo: "Humanizmas ir žmogaus pakilimas." Apie humanizmą mažai teprisiminiau. Keletas girtų ponų ir ponių, man bekalbant, taip garsiai šnekėjosi, kad aš negalėjau sudurti sakinio su sakiniu, mane sumaišė. Humanisto pavyzdžiu stačiau Herbertą Hooverį, o apie žmogaus tobulinimą sakiau: tik turtas jį iškelia į viršūnes. Lietuviai bus tobulūs tik tuomet, kai bus turtingi; tegu kitos tautos mums dirba, — negrai, rusai, vokiečiai, lenkai, žydai, na, ir patys jankiai!

Mintį savo kalbai sėmiau iš kaž kokios brošiūrukės, kuri kadaise teko pavartyti ir dalinai paskaityti: "Visi žmonės gali būti milijonieriais."

Rengėjams nepatiko mano kalba.

— Reikėjo, ponas, aukų prašyti, — rūkščiai išsitarė vakaro pirmininkas. — Turėjote suprasti, kad mes su šiuo bankietu sulindome į deficitą!

— Aukų?!... Kas jas būtų davę! — atkirtau. — Beveik visa publika buvo girta ir man kalbant triukšmavo.

— Girti — minkštesni, — teigė jis.

Rengėjai tikėjosi, būk aš jiems paklosiu nemažiau penketo šimtų dolerių pradžiai padaryti. Paskui jie — kas po dolerį, po penkinę. Bet aš susivaldžiau; pažadėjau prisiųsti čekį.

Ant rytojaus nuskubėjau pamatyti Marytės, — ji neišėjo man iš galvos po to, kai ji mane paliko viešbutyj. Juk tai pirmoji mano meilė, — pirmoji, sužadinusi mane į Ameriką vykti, kelio į laimę ieškotis!

Rateliai gyveno pietvakarinėje miesto dalyj, vadinamoj Bridgeportu. Radau namie juodu abudu, — sūnus dirbo, o duktė mokykloj buvo. Pasisveikinus, Marytė pirmiausiai aprodė savo butą — jie gyveno pirmajame aukšte, o antrąjį išnuomojo kitai šeimai. Butas apštus, švarus ir šviesus su penkiais kambariais. Salione ant stalelių buvo pristatyta nedidelių portretų, jų pačių, vaikų ir gal giminių ar pažįstamų. Ant sienos kabojo padidintas Marytės motinos portretas. Ją tuojau pažinojau ir prisiminiau, kai ji vieną kartą buvo atvykusi pas mus Lietuvoj į namus ir verkė, kam mano motina Marytę taip baisiai išnaudoja.

Šeimininkė pakilo, pakėlė nuo vieno staliuko nedidelį portretą ir padavė man, tardama:

— Ar šituodu pažįstat?

Tai buvo mano su Baliu Spaliuku nuotrauka, kurią aš Marytei daviau prieš išvyksiant Amerikon. Mudu su Baliu buvome susikabinę ir saldžiai šypsojomės viens į kitą žiūrėdami.

— Kaip čia?... — stebėjausi. — Nagi tai Balys! Ar girdite apie jį ką nors?

— Taip! Jis šiuo metu sėdi su mano broliu Lietuvoj kalėjime, — lyg susijaudinusi atsakė moteriškė.

Pavartęs paveikslėlį, supratau, kodėl aš ant jos stalelio esu: Marytė, brangindama Balio Spaliuko atmintį, laikėsi ir mane, nes iškirpti niekaip jai nebūtų pavykę!...

— Ar tamstos motina dar gyva? — teiravausi.

— Mirė — jau seniai! Liko tik brolis, bet ir tas, girdėjau, mirs, — džiovą gavo kalėjime, kad tuos fašistus perkūnas ištrankytų!... O kaip jūsų motina?

Aš susigėdau.

— Mano?!... Nežinau. Nesusirašinėju.

— Šitaip!...

Nedrįsau Marytei pasakyti, kad ji buvo nesusirašinėjimo priežastimi.

— Kaip gi tamstos gyvenate? Kaip sekasi Amerikoj?

— Krutam, — buvo vyro atsakymas. — Jis mažai tekalbėjo, tik nuolat stebėjo mane, tartum tirdamas. Ratelis atrodė mano amžiaus, bet daug liesesnis ir gal kokiu coliu už mane aukštesnis.

— Pranas dirba žemės ūkio mašinų fabrike. Aš pati — rūbsiuvykloje, — aiškino Marytė. Šiuo metu nei vienas nedirbame, apart sūnaus. Darbo nėra.

— Kas čia su darbais bus — bala žino, — pikčiau tarė Ratelis. — Ar ir jūsų mieste panaši padėtis?

— Nepražūsime. Ne mes vieni, — buvo Marytės žodis.

— Pas mus geriau, — atsakiau, bet iš tikrųjų nežinojau.

Pokalbio tema nusviro į praeitį. Prisiminėme Lietuvą, — tuos linksmuosius jaunystės laikus, kuriais retas žmogus nesidomi ir nesijaudina.

— Pranai, — šypsodamosi kalbėjo Marytė, — aš tau tur būt nesu minėjusi, jog Mykolas Kilpa buvo mano pirmoji meilė; bet nekalta, kaip rasa. Jei ne...

Dirbtinai užsikosėjo ir tuo nutraukė ji sakinio dalį, nedrįsdama užbaigti.

— Jei ne mano motina ir patėvis, — atvirai tariau aš.

(Bus daugiau)

Detroitas, Miami, Fla., ir Atgal

(Tąsa)

Rašo *Mikas Detroitietis*

Štai jie: pirm važiuosiant, gerai prirengkite savo automobilį ilgai kelionei, arba turėkite naują automobilį, kad kelionėje neatsitiktų jokių "triubelių," nes tūlose vietose nėra nei gasolino stočių, neigi garadžių pataisymui automobiliaus. Gerai apžiūrėkite "tajerius" ir juose pripumpuotą orą. Pavažiavę, visuomet patikrinkite orą "tajeriuose," nes bevažiuojant oro pasidaugina, o ypatingai, kai saulė pradeda kaitinti, ir "tajeriai" gali susprogti. Mes neapsižiūrėjome, ir ilgai pavažiavus, Floridos valstijoj, vienas "tajeris" sprogo; turėjome pirkt naują privažiavę pirmą parduotuvę. O "svečius" iš "nortų" jie labai gerai "priima": užmokėk daug brangiau, negu "tajeris" vertas, arba rizikuok važiuoti toliau be "tajerio."

Miami Mieste

Miestas gražus, nėra dulkių, nei dūmų; pastatai beveik visi baltai nudekoruoti. Bet ir čia paprastam darbininkui, ar amatninkui nėra darbų. Suvažiavę visokie biznieriai "milijonieriai," kurie turi biznius "nortuose," arba Miami mieste, ir visokie nesveikuojanti žmonės: su reumatizmais, širdies ligomis ir su kitokiais kūno pakrikimais. Ir "gydosi" jie prieš saulę ir pasišlapindami jūrų sūriame vandenyje. Tūli jau ant tiek sukrypę, kad neina kiek giliau vandenin, nes bijo, kad nors ir menkutis vandens susiūbavimas gali nuversti juos nuo kojų. Jie tiki, kad saulės spinduliai ir sūrus, su visokiais gyviais vanduo juos atjaunins ir sugrąžins jiems prarastą sveikatą.

Apsistojome pas buvusius detroitiečius, draugus Tamošiūnus. Tamošiūnienė turi didelį "šaltį," smagiai kosėja (ar kosti) ir beveik serga. Bet ji neina gydytis prieš saulę, arba sūriame vandenyje. Kodėl — nežinau. Mano supratimu, ji gavo "šaltį" savo "palociuje," nes tasai "palocius" pastatytas iš cementinių "blaksų," ir tik baltai apmaliavotas; nėra rūsio (sklepo), viduje dieną ir naktį šalta-drėgna. Taigi, vietoje sveikatos, Floridoje gavo ligą.

Beveik visi gyvenamieji namai pabudavoti iš cementinių "blaksų," nėra sklepų, neturi pečių. O nakties laike stuboj ir lauke reikia dėvėti kailinius, nes šalta ir drėgna. Patėmijau, kad moterys, eidamos į "muves" arba į "night club," dėvi "furkotus." Mums atrodė keista, bet jie yra sušalę. Gi vidurdienyje saulė kepina, ir net žolė (nors ir prasta, mat, negiliai žemėse yra uola - akmuo), parūdijus. Tai kokia ten gali būti sveikata gyventi?

O jau tų gyvių visokių: gyvačių, skorpijonų, laukinių tarakonų, ir kitokių, taip kad neįpratusiam nejauku ten gyventi. Uodų ir musių beveik nėra; nėra nei sliekų, jei kas norėtų žuvelių pasigaudyti. Nesimato ir nei jokių paukščių-paukštelių, net ir žvirblių nėra. Žodžiu sakant, Floridoj, ir tame "rojaus" mieste Miami, nėra gyvybės, išskyrus ilgakojus paukščius — Flamingus ir aukščiau suminėtus gyvius. Jei ten paukščiai ir kiti gyvūnai negyvena, tai aišku, kad ten klimatas netinkamas gyvybei. Tai kodėl jau žmonėms ten taip "sveika" gyventi?

Ak, tiesa, Floridos "padangė" graži, dienomis saulė visuomet šviečia, retai kada būna lietaus. Kai kada nors pradeda lyti, tai, sako, pilą, kaip iš kibiro, o po lietaus, už kelių minučių, vėl sausa, kaip ant pečiaus. Mat, vanduo greit susigeria į smiltis, ir per skylėtą akmenį (rock) nueina į žemės gelmes. Todėl ten ir neauga daržovės ar javai. Tiesa, ten labai auga "koknacai," palmos, ir įvairūs vasariniai žydinti medeliai, kurie neauga "nortuose." Yra ir nuskurusių, sunykusių pušaičių, iš kurių nieko negalima daryti. Tokių gražių miškų ir stambių medžių, kaip "nortuose" — nėra. Kas gi ten gali augti pelkėse, arba smiltyse ant akmens!

Ar Reikia Važiuot Floridon Ieškoti Sveikatos?

Kaip aukščiau minėjau, Floridon važiuoja daug "gydytis" nuo vienokios ar kitokios ligos. Tūli važiuoja ten biznio daryti, o tūli tik šiaip sau turėt "gerus laikus." Jei tavo kūne pasireiškia koks nors negerumas, tai nesiskubink Floridon, bet tuojau ieškok priežasties, ir surades ją, pašalink. Tuomet nereikės važiuoti Floridon ir ten su krokodiliais šildytis prieš saulę. Jei girtuokliauji ir pradedi sirgti, liaukis girtuokliavęs, negerk jokių svaiginančių gėrimų. Sunku kvėpuoti ir kosulys ima, o tu rūkai tabaką — cigaretus, tai nutrenk visą tabaką į šalį, nerūkyk! Skauda rankos ar kojos, tai apsižiūrėk, kur ir kokį darbą dirbi, ar nepagauna "draftas" fabrike, raštinėje, namuose, arba "draivinant" automobilį. Gal stovi ant drėgno cemento? Nesėdėk saliūnuose tabako dūmuose, ir prikvėpuotame prispiaudytame nešvankiame ore, nes organizmas nebepajėgia apgalėt tų visų nuodų. Nepraleisk laiko "poolrūmiuose" ar saliūnuose, bet stenkis būti tyrame ore, ir vasarą stenkis gauti saulės spindulių. Nesinervuok, valgyk sveiką maistą, pailsėk, gerai išsimiegok.

Moterys tegul nevaikšto žiemos laiku beveik basomis kojomis, tik dėvėdamos iškapotus, skylėtus batukus; tegul vengia sklepuose šlapio cemento, plaudamos drabužius, ir t.t., tai išvengs kojų skaudėjimo, reumatizmo.

Manau, kad jei žmonės prisilaikytų tokių taisyklių, saugotų savo sveikatą, tai nereikėtų sukrypusiems važiuoti Floridon "sveikatos ieškoti." Prašalinkite ligų priežastis, ir būsite sveiki be daktarų!

Koks Skirtumas Tarpe Miami ir Miestų Nortuose?

Kaip jau aukščiau minėjau, Miami nėra gyvybės. Yra gyvybė, yra tam tikrų gyvių, o ypatingai skorpijonų, kurių, kaip sakoma, reikia saugotis, kad neįlįstų į lovą arba į batuką, ir kad neįkirstų kojon ar rankon. O kai įkerta, tai, sakoma, koja, arba rankos pirštas būna suparaližiuotas per kelias dienas. Mat, jis ginasi, tai jo ginklas.

Gyvena ten ir žmonės, bet yra ir kapinių. O tūli įsivaizduoja, kad Floridoje žmonės net nemiršta. Ten šilta, šilta, ir tik šilta, o nakties laiku reikia kailinių. Bet kas iš to? Man atrodo, kad gyvenimas nuobodus, monotoniškas, nėra gamtos permainų. Pavasarį nėra tokios gyvybės ir linksmumo, kaip "nortuose." "Nortuose" žiemą prikrauna gražaus sniego, pašala, sunaikina visas bakterijas, o sniegas dar priduoda trąšų žemei ir maisto augalams. Pavasarį gi, medžiai pradeda žaliuoti - žydėti, gėlės žydi, paukščiai-paukšteliai čiulba, saulutė gražiai šviečia. Tai permaina, kas nors tokio naujo, visus gaivinančio. Miami to viso nėra.

Apart to, ten bėda ir su darbais, darbų nėra. Kurie gauna kiek padirbėti, tai tik už mažą mokestį. O pragyvenimas, taip pat brangus, butai labai brangūs. Saulės spinduliais negyvensi. Ten tik biznis iš prekių apyvartos, iš viešbučių ir iš turistų, kurie suvažiuoja iš įvairių valstijų.

(Daugiau bus)

Laiškas iš Pietų

Tampa, Florida
sausio 25, 1950

Laisvės Redakcijai.

Gerbiami Draugai!

Saulėtoje Floridoje leisdamas žiemą šiaip bei taip prisiverčiau save parašyti keletą straipsnelių apie "šventą vierą." Čia vieną prisiunčiu Laisvei.

Pietinės valstijos yra daug labiau permirkusios religiniais nuodais, negu rytinės bei šiaurinės valstijos. Čia visokius pakvaišėlius kviečia ir juos finansuoja ne religinės sektos, bet miestų Chamber of Commerce.

Tiesiog pikta ir liūdna darosi, matant taip žmones apgaudinėjant ir išnaudojant, ir niekas tiems legalizuotiems apgavikams kelio nepastoja.

Visiems laisviečiams daug gerų linkėjimų.

Draugiškai,

A. M. Metelionis

FRANCŪZŲ KOMUNISTAI ATSIŠAUKĖ Į AMERIKOS JŪREIVIUS

St. Nazaire, Francija. — Francūzų komunistai lapeliais atsišaukė į jūreivius atsilankiusio karinio Amerikos laivo "Power". Šaukė juos išvien veikti prieš amerikinius ir francūziškus karo kurstytojus.

Lapeliai sakė: "Mes niekuomet neleisime Amerikos ginklus Francijon iškrauti."

Francūzų valdžia atsiuntė 200 žandarų tam Amerikos karo laivui saugoti.

Pasitobulinimo kursai sėjomainų agronomams

KAUNAS, 49. XI. 24. — Šiomis dienomis prie apskrities žemės ūkio skyriaus pradėjo veikti Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijos suorganizuoti pasitobulinimo kursai septynių apskričių žemės ūkio skyrių sėjomainų agronomams. Šiuose kursuose apskričių agronomai ne tik teoriškai susipažins su sėjomainų organizavimu kolūkiuose, bet kurį laiką ir praktiškai padirbės Vandžiogalos valsč. "Raudonojo artojo" kolūkyje.

J. Jonėnas.

DETROITO ŽINIOS

Daugiau Areštų Deportavimui

Detroitas daugiau už visus kitus miestus paliestas su deportacijomis. Iki šioliai vien iš Detroito buvo 24 tam paskirti. Dabar mūsų "gerasis" Dėdė Samas pridėjo dar keturius, tai A. R. Edgar ir jo moterį Agnes, Anglijos piliečius; A. Papadimitriou, graiką, ir Mrs. Blagą Papravską, Jugoslavijos pilietę.

Visi keturi kaltinami būk tai bandyme nuversti mūsų Jungtinių Valstijų valdžią. Tuomi jie verčia mus vaizduotis Jungtinių Valstijų valdžią tarsi susidedančią iš lietuviškų lepšių, jeigu menkutės moterėlės galėtų ją nuversti.

★

J. Gugas Išlošė Teisme.

Nekurį laiką atgal mūsų gerasis veikėjas J. Gugas buvo sužeistas Fordo karalystės dirbtuvėje. Pati kampanija, po peržiūrėjimo savo dirbtuvės ligonbutyje, turėjo jį pasiųsti namo.

Bet vėliau, šiek tiek jam pasveikus, negrąžino atgal į darbą. Dar to neužteko tai nepripildomai kompanijai, — atsisakė mokėti jam už ligos laiką ir sužeidimą.

J. Gugas buvo priverstas kreiptis į teismą, kuris 13 d. sausio priteisė Fordą sumokėti jam už sužeidimą. Nors iš Fordo pusės buvo net du advokatai, vistiek J. Gugo advokatė Stephanie Masis ir vietinis gydytojas M. Palevičius darodė teismui tą padarytą Gugui skriaudą.

Fordo kompanija dabar turės J. Gugui sumokėti.

★

Kila Banga Streikų

Su naujais metais prasidėjo dar didesnis skubumas dirbtuvėse. Vietiniai dienraščiai apie tai kaip tai nutyli. Gal dės sieksninius antgalvius tik tada, jeigu užstreikuos Chryslerio įmones. Tose dirbtuvėse valdybos įgaliotos iššaukti streiką, jeigu nebus padarytas kontraktas iki 25 sausio.

Ten norima gauti po $100 į mėnesį pensijos tiems, kurie išdirbo toje įmonėje 30 metų. Prie to, darbininkai buvo kelius sykius išėję prieš skubą. Nelaimė tik tame, kad unijos viršūnės nekreipia jokios atydos prieš tą skubą ir saldžiais žodžiais prikalba narius priimti tuos kontraktus, o paskui lai vėjas tave traukia. Tą parodo ir Fordo kontraktas. Unijos viršylos padavė kompanijai vienai nustatyti tą darbo skubą. Šiandien Fordas išleidžia nuo konvejerio 100 karų daugiau per 8 val. darbo dieną.

★

Ką Reiškia Spauda

Kada Fordo valdyba išmetė John Sawulą iš darbo, tai unijos valdyba su Reuteriu priešakyje nieko nedarė. Bet Michigan Workeris iškėlė tą aikštėn ir keli tūkstančiai to laikraščio pasklido po Fordo dirbtuves. Pasekmėje iškeltos aikštėn tos J. Sawulai padarytos neteisybės, spaudžiami cilinių narių, ir unijos valdininkai turėjo pradėti veikti.

Ir šiandien John Sawula tapo grąžintas atgal prie darbo dėlei tos iškeltos į narius žinios per Workerį. Visi užsiprenumeruokite jį, nes daugiau ko dažinosite. Vietinis Detroito antrašas: The Michigan Edition, The Worker, 2419 W. Grand River, Detroit 1, Mich. Metams tik $2 dabar užsiprenumeruojant. Pastovi kaina du ir pusė dol. Paskubėkite ! **Rep.**

SO. BOSTON, MASS.

Laisvės Bankietas Buvo Pasekmingas: $157.20 Suvažiavimo Pasveikinimui.

Sausio 22 d., So. Bostone įvyko dienraščio Laisvės metinis bankietas, kurį surengė LLD. 2 kuopos moterų ir vyrų skyriai, taipgi ir Lietuvių Piliečių Klubas nusitarė prisidėti. Bostono ir apylinkių laisviečių prisirinko kimštinai pilna klubo salė. Buvo po kelis svečius iš Montello, Norwood ir net iš Worcester.

Mūsų darbščiosios gaspadinės iš LLD 2-ros kuopos pagamino labai skanius pietus ir aptarnavo visus svečius kuomandagiausiai. Širdingas ačiu joms už rūpestingumą ir darbštumą.

Baigiant pietauti, mūsų gerasis ir pamylėtas dainininkas, Robertas Niaura, iš Westwoodo, buvo perstatytas per pirmininkę H. Tamašauskienę ir jis gražiai padainavo kelias daineles. Pianu palydėjo Ona Mineikytė iš Montello.

Pirmininkė iššaukė keletą draugų ir draugių tarti po keletą žodžių. Kiek ilgiau pakalbėjo J. Grybas ir M. Sukackienė. Galop, A. Taraška paprašė susirinkusius pasveikinti dienraščio dalininkų suvažiavimą, sumetant po dolerį kitą; jis pats, Rainardienė, Taraškienė ir Buivydienė perėjo tarp svečių ir į kelias minutes buvo sumesta $92.00.

Po to padainavo Broadway Kvartetas, vadovaujamas Stasio Pauras. Publika jų dainavimą labai pamylėjo ir nenorėjo paleisti. Taipgi gražiai padainavo duetą, Jonas Grybas su Ona Mineikyte. Pianu palydėjo Montellos Liaudies Choro mokytojas Al. Potsius. Užbaigtuvėm padainavo visa publika, jai vadovavo mūsų dainininkai Stasys Pauras ir Robertas Niaura.

Širdingai ačiuojame visiems programos pildytojams, visiems atsilankiusiems, aukojusiems pasveikinimui dienraščio, o labiausia reikia paačiuoti gaspadinėms, kurios taip sunkiai visą dieną dirbo.

Laisvės dalininkų suvažiavimo pasveikinimui aukoja sekančiai: Po $5 — P. Niukas, J. ir T. Herman, J. ir M. Mosteikai, Laisvietis, J. ir M. Buzak, S. ir M. Paurai, R. ir Y. Niaurai, A. ir V. Taraškai. Po $3 — J. Zinkevičius. Po $2 — M. Zunaris, M. Sukackienė, G. Lekas, J. Zulienė. Dr. J. Repshis, J. A. Bareiša, J. Schmith, J. Usevičius, Olga Graham, P. K. Žukauskai, K. K. Kazlauskai, K. Kalašiai ir P. Swede. Po vieną dolerį— P. Petraitis, A. Dambrauskas, J. Kižys, S. Draugas, W. Yurkevičius, S. Družas, A. Kvietkauskienė, J. Peshino, J. Družienė, K. Benulis, Draugas, S. Shukienė, K. Raščius, J. Rainard, L. Zelson, P. Traupys, V. Vaškienė, A. Armonienė, A. Belinkevičienė, J. Shukis, D. Ruplienė, J. Pukevičia ir E. Freimontienė.

Nuo pietų pelno liko — $65.20; viso šis parengimas dienraščiui davė $157.20.

Bostono apylinkėje turime sekančius pažangiečius-laisviečius, kurie rimtai serga: J. Leponis, iš Readville, randasi ligoninėje (nežinau katroje). M. Barrisienė, iš Dedham, buvo operuota Mass. General Ligoninėj. Skaitant šią žinią, gal jau namie bus. A. Belinkevičienė, 30 Brackett St., Brighton, Mass. serga namuose. Ona Kubilienė, So. Boston, talentinga muzikė ir dainininkė, prof. B. F. Kubiliaus žmona, randasi Boston City Hospital, operacija būtina, bet dėl silpnos sveikatos laikinai negalima operuoti. Marcella Dambrauskienė, 184 I St., So. Boston, gražiai pagelbėjusi savo draugui pasidarbuoti dienraščio Laisvės vajuje, serga jau kelinta savaitė, namuose.

Visiem linkime sekmingai apgalėti ligas, greitai sustiprėti, pasveikti.

Cambridge Lietuvių Moterų Klubas rengia Whist Party's kiekvieno šeštadienio vakarą, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo salėje, Cambridge, Mass. Geriausiem lošikam būna išduodama daug vertingų dovanų.

Klubietės daug kartų yra prisidėjusios ir parėmusios gerus lietuvių visuomeniškus darbus ir veikimą, dėl to ir jų parengimai būna draugiški ir skaitlingi. **Vietinis.**

Philadelphia, Pa.

Serga Teresė Saulenskienė. Draugai ir draugės, katrie galėtų, aplankykite sergančią draugę. Ji randasi 4634 Milner St. Linkime jai greit atgauti sveikatą. **Mattis**

Pradėjom Naujus Metus

Šie metai taip jau smarkiai bėga, kaip ir senieji, nors jie turėtų būti "šventieji." Nušvilpus švilpukams senuosius metus, įžengus į naujus, tuojau mūsų lietuviškos draugijos daro susirinkimus, skelbia apyskaitas turto apyvartos, ir narių stovį. Perrenka komitetus, daro tarimus dėl būsiančių metų. To reikalauja tvarki gaspadinė.

Čia randasi geras skaičius draugijų, ir nekurių amžius jau tolokai palikęs pusšimtį metų. Labai įdomus dalykas peržvelgti jų apyskaitas, turto ir narių. Kaip kurios vis dar auga, tvirtėja, o kaip kurios jau puola nemažais šuoliais žemyn. Rodosi, visiems ta pati saulutė šviečia, visose yra senelių, visos turėjo nemažai ligonių ir mirė nemažas skaičius narių. Bet štai Šiaurinės Dalies Lietuvių Respublikonų Susivienijimas skelbia, paturtėjęs ant dešimt su puse tūkstančių, kuomet Lietuvių Tautiško Pagelbinio Klubo turtas nupuolė viršaus penkių tūkstančių 1949 m., o pirmesniais virš keturiais tūkstančiais. Šitokia "liga" sirgti, rodos, tas klubas neturėtų... Ak, čia kalbama apie labai daugelį priežaščių. Būtų gerai, kad patys nariai apie tai plačiau pakalbėtų. Aš tik prisimenu, kaip jie patenkintai didžiavosi, kuomet net svetainės duris uždarė dėl prakalbų, rengtų Lietuvos Šelpimo Komiteto, kur turėjo kalbėti A. Bimba. "Apsivalė" nuo laisvųjų, priėmė jauną kunigutį S. Railą, kad išvalytų visas šliupizmo laisvamanybės nuodėmes. Iš šios draugystės paslydimo daug kas turėtų pasimokyti.

Richmondo dalyje jau daug metų gyvuoja Lietuvių Muzikalės Salės, dabar pašelpinė draugystė.

Ten keletas metų atgal įvykinta vienybė su pašelpiniu Ukėsų Klubu. Šių metų apyskaita rodo paturtėjimą arti trijų tūkstančių. Šiam klubui yra daug galimybių kilti, bujoti, jei tūli smarkuoliai neužsimanys pagal "Marijos Magdalenos" norus apsivalyti nuo "erezijos". Mat, su Ūkėsų Klubu atėjo ir taip vadinamų "bepoterių". Ši draugystė turi dar keletą senyvų užsitarnavusių draugystės patrijotų, kaip tai: sekr. J. Ivanauskas, Ignas Liepa, G. Povilionis, J. Balinskis, kuris jau kelinti metai eina pirmininko pareigas. Šiame klube, kaipo pašelpiniam, priklauso ir moterys, bet, kažin kodėl, jų skaičius netaip didėja, ypač jaunesniųjų. Metiniam susirinkime atsilankė delegacija nuo šventos "Marijos Magdalenos". Tai pašelpinė mažiukė draugijėlė, per ilgus laikus buvusi "apiekoje" Švento Jurgio parapijos, dabar, kuomet gerokai pasenėjo, nori prieglaudos vienybėje su tvirtu klubu.

Ar Pasibaigė Laisvės Vajus?

Pasiteiravau pas vieną Laisvės vajininką, kaip šiemet sekėsi su vajum? Jis sako:—nežinau, kaip čia pasakyti, galėjo būti pasekmingesnis, ar ba ir blogesnis. Žinotum, kokis dabar liuosybės priešų skalinimas, tai pats stebėtumeis. Seniau žmones gązdindavo daugiausia peklos kančiomis, kad neskaitytų laisvamanių laikraščių, dabar visai kitaip daro.

Keleivis, Naujienos visai nebedraudžiami. O už skaitymą Laisvės, grąsina. Kokių nesąmonių prikalbama, ypač lengvatikiams.., Na, o kaip orientuojasi laisvesni žmonės? Didžiumoje, didesni entuziastai, ne tik lengvai atsinaujina, bet ir paaukoja dolerį kitą.

Kiti seniau neskaitė, o dabar užsirašo be didelio kalbėjimo. Atsiranda kaip kokis, skaitęs Laisvę per porą desėtkų metų, o dabar išsisukinėja, tai dėl moters nenoro, tai dėl kaimynų, kad gal pradės vadinti raudonu, ir t. t. Na, sesute, čia nieko bloga, jei atsiranda vienas kitas per dvidešimt metų skaitęs save laisvu ir pažangum, sumanęs dabar rengtis prie išpažinties iš viso gyvenimo. Tai tik tam šie meteliai ir pavadinti šventais metais, daug pigiau bus griekai atleisti.

Sąmoningesni laisviečiai už tai turės daugiau padirbėti.

Reakcijos siutimas—ženklas jos silpnybės.

"Mandagus Pasiūlymas"

Marijonų Draugas niekuomet nėra nieko prielankaus rašęs Philadelphijos Šiaurinės Dalies Lietuvių Republikonų Kliubo antrašte. Na, o šiemet, sausio 19 laidoje, tūlas, matyt D. P., pasivadinęs Praeiviu, komentuoja neva pasikalbėjimą su pirmininku P. Plungiu apie ateities planus. Kaip tai malonus "kvapsnys," kad kliubo turtas siekiąs net 180 tūkstančių dolerių. Sumini kokius ten neva kliubo (tik niekam negirdėtus) ateities planus. Na, ir jų įvykinimui būk pirmininkas Plungis "pareiškęs pageidavimą, kad naujai atvykusios jėgos susidomėtų ir papildytų vietos lietuvių jaunuomenės jėgas ir pastangas šiems kultūros darbams realizuoti."

Taip, tai nemažas sausų žirnių žardas. Tas tai vilioja "dievo paukštelius." Susisuktų jie čia lizdelį, tai pamokintų ir pralinksmintų tuos seniokus, kurie sutaupė tiek turto, nors niekas nieko čia ponu nevadina.

Jei ką giria Draugo rašeivos, verta apsižiūrėti, kokią durnystę esi padaręs...

Seniai Pabėgęs.

Easton, Pa.

Sausio 18 d., 1950, mirė draugė Emily Sharkienė. Paliko nuliūdime savo vyrą ir sūnų Augustą, dvi seseris Oną Baykood ir Beatrice Jonaitis, taipgi Lietuvoje dar turėjo brolių ir seserų.

Iš Lietuvos paėjo nuo Andriejavos, Kauno srities. Į šią šalį atvažiavo 1910-tais metais. Pagyvenus Brooklyne 2 metus, atvyko į Eastoną dar jauna mergaitė, čia susitiko savo mylimą, apsivedė ir gyveno Eastone ligi mirties.

Velionė Sharkienė buvo narė Lietuvių Piliečių Klubo ir L. P. Moterų Auxiliary Klubo. Buvo gero būdo, linksma, šneki, niekad su draugais ir kaimynais nesipykdavo, todėl turėjo daug draugų ir pati pirmutinė ateidavo parengimuosna.

Draugė Sharkienė mūsų jauno graboriaus J. C. Katinio buvo taip puikiai padabinta, kad tartum šypsosi ir sako: likite sveiki ! O gėlių privežta pilnas kambarys, atrodė, kad jinai guli kokiame gražiame parke. Net du šimtai palydovų, su 80 mašinų, lydėjo į kapus. Mūsų mylimą Emily palydėjom sausio 21 d. Labai gaila buvo žiūrėti, kaip jos sūnelis graudžiai verkė.

Ilsėkis, brangi mūsų drauge, mes ilgai negalėsime tavęs užmiršti. **E. K.**

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Dan Kuraitis su žmona išvyko į Viduržemio Jūrų sritį atostogauti.

Kur tu, žmogus, šiandien nerasi lietuvių? Rasi šauniuose palociuose, rasi priemiesčių lušnynuose, rasi ir žemėje dirbančius, kad jų iškastais turtais kiti turėtų palocius.

Kuraičiai išvyko lydimi liuksusinių auto procesijos.

Kada Kuraitis tebebuvo eiliniu lietuviu, dirbo kitiems, jis buvo pažangus: veikė tuomet buvusioje pažangioje LSS 4-je kuopoje, LLD, Darbininkų Stygų Orkestre ir vietinių grupių veiksmuose, buvo liaudies žmogus.

Pasukęs siektis turto ir paturtėjęs, jis pakrypo link savo "stono" žmonių. Tuomet jau jis mielai vežiojo savuoju auto atvykusį iš Lietuvos diktatorių Smetoną, dalyvavo jam procesijose. Už tai turtu jam artimi ar kandidatai į artimus dabar jį garsiai palydėjo ir patys pasigarsino.

★

Sausio 18-tą įvyko Onos Daukšienės gimtadienio pobuvis Adams Place užeigoje, dalyvaujant sūnums, marčioms ir šeimos draugams, taipgi kostumeriams.

★

LKM Choras mokosi operetę "Katinka." Ją suvaidins balandžio 16-tą, Sokolų svetainėje. Kovo 26-tą dainuos Ciceroj, Liuosybės svetainėje.

Philadelphia, Pa.

Ligoniai

Charles Mattis randasi Osteopathic Hospital, 48th ir Spruce Sts., turėjo operaciją.

Edwardas Pikūnas taipgi buvo operuotas. Randasi Naval Hospital. Abiem linkime greit pasveikti. **Draugai.**

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Paroda, Vaizduojanti Kūno Kultūros Sąjūdį

Kaunas, 49. XI. 23.—Valstybinėje centrinėje bibliotekoje, Kaune, atidaryta didelė paroda, vaizduojanti kūno kultūros ir sporto sąjūdį mūsų šalyje.

Centrinėje vietoje išdėstyti marksizmo - leninizmo klasikų pasisakymai apie kūno kultūrą ir sportą. Stenduose ir vitrinose sudėtos knygos apie kūno kultūros teoriją ir istoriją, fizinį auklėjimą, atskiras sporto šakas. Greta išdėstytos nuotraukos, vaizduojančios tarybinius sporto meistrus ir įvairius tarybinio sporto gyvenimo momentus. Parodoje iškabinta daugybė sportinių plakatų.

Žymi parodos dalis skirta Kauno sportiniam gyvenimui pavaizduoti. Savo stendus turi miesto kūno kultūros ir sporto komitetas, kūno kultūros institutas, universitetas, Žemės ūkio akademija. Parodoje eksponuotos laimėtosios dovanos — prizai ir taurės.

Naujas Žemės Ūkio Mokslų Židinys

Vilnius, 49. XI. 24. —Nuo 1950 metų sausio mėn. prie Lietuvos Veterinarijos akademijos pradės veikti neakivaizdinis gyvulininkystės skyrius. Tai naujas mokslo židinys, kuris paruoš aukštos kvalifikacijos gyvulininkystės specialistus natraukiant jų nuo darbo. Į šį skyrių priimami visi TSRS piliečiai, nežiūrint amžiaus, baigę vidurinį mokslą, kurie nori įgyti aukštos kvalifikacijos gyvulininko-zootechniko specialybę, bet dėl vienokių ar kitokių sąlygų negali eiti mokslo akademijos stacionariniame zootechnikos fakultete.

Doc. Z. Giršavičius

Joan ir Ernest Petronis susilaukė sūnelio. Linksmai jaučiasi jauni tėvai, džiaugiasi susilaukę anūko Albinas ir Frances Petroniai.

★

Cicero LDS jaunimo ir senimo kuopos ruošiasi bendrai pramogai kovo 26-tą. Senimo kuopa (109-ta) turi 84 narius.

★

Cicerietės moterys ruošiasi iškilmingai minėti Moterų Klubo 10 metų sukaktį su bankietu Liuosybės svetainėje balandžio 23-čią.

★

Julia Casko, po operacijos ant kojų, tikėjosi apie už savaitės sugrįžti namo, tačiau teko ilgiau pakęsti.

★

Roselando Aido Choras savo metiniame raporte skelbia ir atžymi turėtus bėgiu vienerių metų 10 išstojimų koncertuoti, vaidinti. Visai nestebina, kad choras turi 64 narius, didžiumoje jaunimą, kurio eilėse yra žymių dainos ir muzikos figūrų. **R.**

PRANEŠIMAI

PHILADELPHIA, PA.

Veikiančio Komiteto susirinkimas įvyks vasario (Feb.) 5 d., 3 val. po pietų, Liaudies name, 735 Fairmount Ave., tai bus metinis susirinkimas ir bus perrinkimas valdybos dėl šių metų. Dalyvaukite visi atstovai ir taipgi kviečiame draugijų atstovus dalyvauti. — Valdyba. (17-18)

MONTELLO, MASS.

Banketas su Programa

Rėngia Progresyvių Partija, įvyks šeštadienį, vasario (Feb.) 4 d., pradžia 6:30 val. vakare, Tautiško Namo salėje, 8 Vine St. Vakarienė bus italų stiliaus. Jaunimo grupė duos programą. Vakarienei įžanga 99c. Šokiams gros A. Vasario Orkestra. Kviečiame visus, — Komitetas. (17-18)

CLEVELAND, OHIO

Pranešimas LDS 55 kp. Nariams

Svarbus LDS 55 kp. susirinkimas įvyks vasario 1-mą dieną, mūsų LDS Klube, 9305 St. Clair Ave., 7:30 val. vakare. Šiame susirinkime įvyks nominacijos mūsų Centro Komiteto, nuo kurio, kaip žinoma, daug priklauso mūsų Susivienijimo gerovė. Todėl kiekvieno nario pareiga dalyvauti šiame susirinkime ir paduoti savo balsą už geriausią, jo manymu, kandidatą į Centro Valdybą. Be to, ir LDS Seimas artinasi, reikia prie jo iš anksto rengtis taipgi kuopos svarbių reikalų yra apkalbėjimui. Taigi, pasimatysime vasario 1-mą d., LDS Klube. **J. Žebrys,** Fin. Sekr. (16-17)

PADĖKA

Širdingai ačiu visiems mūsų kaimynams ir draugams už palydėjimą Simo Valinčiaus į kapus. Taipgi S. S. Pittsburgho Lietuvių Piliečių Kliubui už gėles.

A. Valinčius ir šeima,
Pittston, Pa.

London. — Pernai maistas Anglijoj antra tiek daugiau pabrango, negu algos pakilo.

Dovanai Puikus Kalendorius

Kiekvienam kostumeriui, kuris pirks 2 ar daugiau dėžutes Miracle Ointment, lietuviškos išdirbystės vaistų.

Yra 5 rūšių gyduolės, kurios gelbsti nuo daugybės įvairių skirtingų ligų. Kalendoriuje rasit platesnį aprašymą apie ligas ir kaip vartoti vaistus. Išmintinga ir būtinai reikalinga kiekvienoje šeimynoje turėti tokių gyduolių, kaip M. J. Svilpa's Miracle Ointment. Jų vardai:

No. 1. Nuo dantų gėlimo ir 'gums' nesveikumo, kaina tik $1.00

No. 2. Reumatiškų ir įvairių skausmų 1.25

No. 3. Odos įvairių nesveikumų, gelbsti nuo "rash", "athletes feet", "sinus" nosies ir burnos nesveikumo 1.25

No. 4. Nuo nieždėjimo odos, ar "poison ivy", "rectum". 1.25

No. 5. Mostis nuo "piles", greitai veikia ant "piles", užsisenėjusių ar naujų, pagelbės be pjaustymo, jei dar nėra išsivyščiusios į vėžio ligą. Kaina tik 2.50

Su užsakymu siųskit ir money order ar čekį. Adresuokit:

M. SVILPA, P. O. Box 73, Sta. A, Hartford 6, Conn.

Vietiniai galit ateiti 607 Broad St., Hartford.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Ave.
NEWARK 4, N. J.
HUmboldt 2-796

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Niūjorkas — Skersai-Išilgai

Suareštuota 18-ka varžytiniu (auction sales) pardavėju, darančiu biznį Times Sq. rajone. Sakoma, jie nesilaikę jokių taisyklių: pardavinėdami visokius daiktus, naudoja prigavikiškas priemones: dažnai daiktus parduodavę kur kas brangiau nei jie verti; vartoje garsiakalbius; neturėjo išstatę savo vardo ir pavardės, o taipgi laisnių, kad žmonės matytų, su kuo turi reikalą, kaip to reikalauja įstatymas.

★

George L. McAlpin (gyv. 375 Park Avenue, Manhattane) nusišovė Roosevelt Ligoninėje po to, kai jam buvo pasakyta, jog jis turėsiąs pasiduoti dar vienai operacijai, nes pirmoji buvo nepavykusi. McAlpin yra turtingas biznierius: jis pareina iš šeimos, kuri pastatė didžiulį McAlpin viešbutį Manhattane.

★

Gub. Dewey pareiškė, jog jis neužilgo pateiksiąs valstijos seimeliui siūlyma, kad būtu priimtas istatymas, varžas visokius lvtinius išsigimėlius. Gubernatorius turi daviniu, jog Niūiorko valstiioje šiuo metu lvtiniai iševerėliai dažnai atlieka baisiu darbu, o jiems suvaldyti tinkamo įstatvmo nesą.

★

Billy Rose, kolumnisto ir klubininko, namai (33 Beekman Place, Manhattane) buvo apvogti praėjusia savaite: vagišiai išnešė dvieju pėdu didumo seifa su viskuo, kas jame buvo.

★

Teisėjas Steinbrink Brooklyno aukščiausiame teisme uždraudė tūloms protestantu sektoms susivienyti i Anvienyta Kristaus Bažnyčia (United Church of Christ). Jei būtu leista, būtu susivienije apie 2,000,000 protestantu — kongregacionalistu, evangeliku ir reformatorių.

★

Max Goldman, ADF Hat, Cap and Millinery Blockers unijos lokalo 42 ofiso manadžerius, prinažino, jog iš unijos iždo buvo duota Amerikos Liberalu Partijai $5,000 "nerdaug."

★

Daniel Frisch, prezidentas Amerikos Zijonistu Organizaciios, pareiškė, jog yra planuojama visos šalies zijonistu konferenciia, kurioje bus bandyta suvienyti vienan kūnan visas zijonistų organizacijas ir grupes.

★

J. Lee Shank, 21 m. amžiaus, vieno Brooklyno kunigo sūnus, vienarankis, kaltinamas užpuolime ant vienos moters Putnam apskrityj su tikslu ja išprievartauti; jis bus teisiamas.

★

Warren R. Austin, Jungt. Valstijų ambasadorius Jungtinėms Tautoms, išskrido lėktuvu į Kiubą, kur jis išbus apie tris savaites.

★

Graborius Raymond Polniaszek, iš Glen Lyon, Pa., susitaikė su Russell Janney Manhattano aukščiausiame teisme. Polniaszek kaltino Janney, jog pastarasis jį, graborių, pažeminęs savo knygoje, pavadintoje "Miracle of the Bells." Autorius, matyt, sutiko graboriui atlyginti.

★

Luther Leber, "Bowerės bomas," prisipažino, kad jis 1948 m. nužudė kitą "bomą," Dennis Dinan. Leberis esąs pabėgėlis iš armijos. Jis suimtas.

Iš Pikietininkų "Darbuotės"

Laisvės redakcija manęs prašė būti korespondentu tarp pikietininku, sekmadienį vaikščiojusių ties Lietuvių Kultūriniu Centru, rikietavusių Laisvės 36-ta metini akcininkų - šėrininku suvažiavima ir jų bankieta.

Well, aš buvau gatvėje ir stebėjau, kaip čia jie "dangų oriaus." Dėl to neturėjau progos būti pačiame suvažiavime.

Pikietininkai pradėjo savo nelengva darbą 9:30 v. ryto ir tesė iki 7 v. vakare. Diena jiems pasitaikė gera, nes buvo giedra ir šilta.

Pikietininkus organizavo socialistai, klerikalai ir fašistai — visi iš vien. Su jais veikė ir dipukai — pastarieji buvo tas mėšlas, kuriuo socialistai, klerikalai ir fašistai trešė savo dirvą.

Buvo pastatyti dipukai, tarp kuriu buvo tokiu, kurie ėjo ne iš savo noro, bet "disciplinos verčiami." Iš ryto tarp dipuku maišėsi vienas kitas legionieriu uniformoje, bet pastarieji greit pranyko; pasiliko tik dipukai. Tarp ju buvo partrauktu iš Great Necko ir New Jersės dipukų; tarp jų buvo ir tu, kurie gruodžio 14 d. buvo užpuole kriaučiu lokalo mitingą. Tarp jų buvo, kaip sakė, kurie juos žino, galvažudžiu, su prasta praeitimi Lietuvoje,—vadinasi, atviru hitlerininkų, anti-semitu, žydu žudytoju. Bet buvo ir "nekaltu" dipuku, kaip sakian, atvarytų čia "disciplinos."

Vienas kaž koks vaikščiojo su apšepusia barzda, lyg baidyklė; gal koks generolas, gal koks kitas aukštas niekingas "darbuotojas," nežinau.

Mačiau viena jauną vyruką visiškai neregį, akla. Ji vedžiojo kitas vyras, gal jo brolis, ar dėdė, ar frentas. Kam čia buvo vedžiojamas aklas žmogus, nežinau. O gal tam, kad jis simbolizuotu, jog ir tie, kurie turi akis, yra akli?

Kai kurie pikietininkai buvo labai nepasitenkine, kad jie čia buvo atvaryti. Vienas, blondinas vyrukas, Vytauto vardu, pasitraukęs iš pikieto linijos, sakė:

—Kokiu velniu mes čia atėjome! Mes nieko nelaimėjome. Pas juos (reiškia: pas laisviečius) žmonės eina ir eina, nepaisydami mūsų vaikščiojimo.

Po pietų žiūriu, žiūriu, atlapatoja, atlapatoja lietuviams kriaučiams gerai žinoma "Chicagos Ekspresas"! Šmakšt, ir įstoja į pikietų liniją. Ale jau nusenusi, vos pavelka kojas. Jos liežuvis, tiesa, dar vis ilgas ir Ekspresas keleta kartu iškišo ji ir atsuko link Lietuvių Kultūrinio Centro. Gerklė jos taipgi dar vis didelė, kaip karvės. O jos vyras, socialistų vadovas, pasiuntęs Ekspresą į pikieto liniją, toliau sau drunėjo automobiliuje ir juokėsi.

Toliau ant kampo mačiau socialistų lyderį Glavecką besišaipantį, gal iš Ekspreso. Bet Glavecko "eisenoje" nemačiau.

Apie 6 v. vakaro buvo daugiau legionierių uniformose žmonių. Tuomet jie pradėjo triukšmauti, bet, nieko nepešę, ėjo namo.

Dieną perėjęs skersai Atlantic Avenue, stebėjau iš toliau, kaip viskas atrodė: kai ties didžiuliu pastatu, Lietuvių Kultūriniu Centru, pikietuotojai šliaužiojo, jie atrodė, kaip žiurkučiai, mažyčiai, nieko nereiškią vabalėliai.

Man patiko, kaip mūsų žmonės buvo drąsūs, kaip jie ėjo Auditorijon, nekreipdami mažiausio dėmesio į pikietuotojus, štai, viena nedidukė, sumenkėjusi fiziškai moteris darbininkė eina į Auditorija, vienas pikietuotojas kiša jai bažin koki lapelį. Moteriškė, nei nenažiūrėjusi i lapelio davėja, atkirto:

—Įsikišk į š...

Paraudo lapelio dalintojas, sutikęs kieta, kaip plienas, darbininke.

Kai kada pikietuotojų buvo keliolika, kai kada jų grupė padidėjo. Sunku pasakyti, kiek čia jų buvo iš viso. Spėju, jog kokia pora šimtų per dieną pamindė Auditorijos šaligatvį.

Jei suprasime tai, kad šis pikietas buvo organizuotas klerikalų, socialistų ir fašistų —visų srovių,—jei prisiminsime, jog Didžiajame Niūjorke ir New Jersėje dipukų gyvena kokie trys keturi tūkstančiai, tai matysime, kiek nedaug tebuvo čia jų sumobilizuota, nepaisant visų reakcinių srovių pastangų.

Tai tiek aš galiu pasakyti apie pikietą. **K—is.**

Laisviečių Bankietas Buvo Didžiulis

Tradicinis laisviečių bankietas, įvykęs praėjusį sekmadienį Lietuvių Auditorijoje, buvo didesnis, nei kuris kitas mūsų bankietas per praėjusius keletą metų.

Didžiulė Auditorija buvo pilnutėlė svečių. Kaip patyriau, pristigo svečiams maisto. Daug žmonių, turėjusiu bankietui tikietus, neturėjo progos kur sėsti.

Apsėsti svečiu stalai tik mirgėjo. Merginos ir moterys puošėsi gėlėmis (bankietui baigiantis), prisiustomis iš Kalifornijos — prisiuntė Ksavera B. Karosienė.

Svečiai juokėsi iš dipuku, straksančiu išlaukvj Auditorijos. Bet ne visi ir juokėsi: viena moteris d-gė K., motina sūnaus, žuvusio Prancūzijoje kovo metu bekovojant su vokiškaisiais fašistais, apsiverkė:

—**Mano sūnus,** — sakė ji,— **bekariaudamas žuvo, paguldė savo jauną galvą, o dabar, štie niekšai, dėl kuriu mūsu sūnus kariavo, puola mus ir nori, kad čia fašizmas būtu!..**

Tiesa!

Apie 6 valandą, kai žmonės pradėjo eiti į bankieta, pikietuotojai "pastiprino" savo gretas ir pradėjo baubti, rėkti, manydami, jog tuo būdu jie sulaikys publiką nuo ėjimo į salę. Bet nieko tuo nepasiekė.

Po bankieto tęsėsi šokiai prie Jurgio Kazakevičiaus orkestro.

Atvykusieji į pokylį vėliau, jau nebuvo įsileisti, nes Auditorija buvo pilna žmonių.

Kai kurie žmonės juokavo:

—Nežinia, kam čia dėkoti: tiems, kurie pikietavo, ar tiems, kurie šaukė pikietą. Jei ne jie, nebūtų buvę tiek publikos.

Aš galiu pasakyti: reikia pasidėkoti patiems sau už tai, kad atėjote, nepaisydami hitlerininkų mojimosi mums pakenkti.

Dėkoti tenka ir dienraščiui Laisvei, kad jis drąsiai numaskuoja liaudies priešus. **N.**

MIRĖ

William Shedlow, 74 metu, gyvenęs 103-11 — 143rd St., Jamaica, mirė namie, penktadienį, sausio 27 d. Pašarvotas Garšvos šermeninėje, 91 Bedford Ave., Brooklyne. Laidos antradienį, sausio 31 d., 2 val. po pietų, Mt. Olivet kapinėse. Liko liūdesyje žmona Sophie, 2 seserys, 4 seserėnai ir 2 seserytės. Laidotuves prižiūri graborius Garšva.

LMS III-čios Apskrities Konferencija

Pradžioje sausio iš LMS 3 apskrities raštinės buvo išsiųsta kvietimas i visas organizaciias ir kuopas, priklausančias LMS apskritvje, dalyvauti metinėje trečios apskrities konferencijoje. Kaip svarbi yra mūsų meninė veikla, taip svarbi LMS konferencija. Visos organizacijos ir kuopos privalo rinkti delegatus ir skaitlingai dalyvauti LMS III Apskrities konferencijoje.

Jei kurios meno grupės, kuopos, organizacijos dar nesumokėjo į LMS apskritį savo metines duokles, tai ju duoklės bus priimamos konferencijoje. Kviečiamos ir tos organizacijos dalyvauti konferencijoje ir įstoti i LMS apskritį, kurios dar iki šiol nėra nariais.

Savo susirinkimuose, renkant delegatus į konferenciia, kuopos ir organizacijos turėtu padiskusuoti mūsų meno veiklą ir duoti geru sumanymu meno konferencijai. Ypač reikalinga gerų sumanymų ateinančios vasaros meno mokyklai.

Žemiau skelbiame oficialį konferencijos kvietima. Kurios kuopos ar organizacijos tokio laiško negavo, gali naudotis šiuo pranešimu:

Gerbiami Nariai:

Lietuviu Meno Sąjungos 3 Apskrities metinė konferencija ivyks **kovo 12 d., 1950 m., Lietuvių Kultūriniam Centre, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.** Konferencijos pradžia lygiai 10 val. ryto.

Kiekviena organizacija privalo išrinkti skaitlinga skaičiu delegatu ir dalyvauti šioje meno-kultūros konferencijoje. Delegatai reikia rinkti po viena (1) nuo organizaciios ir po viena (1) nuo kiekvienos dešimties narių.

LMS Apskrities konferencija yra labai svarbi ne tik chorams, teatro mėgėjams, bet ir kiekvienai kuopai ir organizaciiai. Konferenciiai bus patiekta platūs pranešimai iš pereitu metu meno veiklos. Būtent, scenos veikalu vaidinimo, meno parodos, vasarinės mokyklos, paskaitu-prelekciju ruošimo, LMS Buletino ir kitu meno darbu.

Nuo šios konferencijos priklausys ir tai, ka mes veiksime šiais metais, kokius planus pateiksime ugdymui ir plėtimui meninės kultūros lietuvių tarpe. Todėl ne tik delegatai, bet ir svečiai kviečiami skaitlingai ir laiku pribūti konferencijon.

LMS III Apskr. Pirm. **V. Bovinas.**
Sekr. **M. Stenšler.**
Ižd. **H. Mitkus.**

SUSIRINKIMAI

RICHMOND HILL, N. Y.

LDS 13 kp. svarbus susirinkimas įvyks vasario 2 d., bus nominacijos į Centro Valdyba ir kiti svarbūs reikalai. Tad dalyvaukite 8 val. vakare Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave. — M. Klimas. (17-18)

MASPETH, N. Y.

Maspetho 14 ir 138 kuopu susirinkimas įvyks vasario 1 d., 8 v. v., Rusu Name, 56-58 — 61st St. Kviečiame narius dalyvauti šiame susirinkime. Pereitame susirinkime buvo pranešta, kad iš LDS ir LLD Centru dalyvaus atstovai, padarys svarbius pranešimus. Atsiveskite naujų narių įrašyti, taipgi nepamirškite, kad reikės duokles pasimokėti. — V. Karlonas. (17-18)

Atsiprašo!

Laisviečiu bankieto rengėjai labai atsiprašo visu svečiu, kurie negavo bankiete valgyti.

Ruošdamiesi prie šio bankieto, rengėjai nesitikėjo, kad tiek daug bus svečiu—ju buvo koks 100 asmenu daugiau, nei buvo tikėtasi.

Todėl ne visiems net susėdusiems prie stalu gal buvo užtenkamai maisto, o daugelis tu, kurie turėjo tikietus visai negalėjo valgyti— nebuvo vietos, trūko maisto.

Kitą kartą rengėjai žadą būti andairesni ir patenkinti visus svečius.

Julius Benson, 280 svarų vyras, iš Jersey City, N. J., "gerai išgėręs," įkrito į East upę. Policmanai turėjo darbo, kol jį iš ten ištraukė. Benson aiškinasi, jog tai įvyko "dėl tirštos miglos."

★

John Veverka, 32 m. amžiaus pasaulinio karo veteranas, per klaidą ar tyčia nukrito iš šešto aukšto (1612 First Ave., Manhattane). Manoma, kad jo nervai buvo sudrikę.

Dėkui Drg. Thomsonui

Karštai dėkoju drg. Thomsonui už dviem atvejais paskolinimą savo puikiojo elektrinio driliaus dviem dideliem darbam atlikti Kultūriniame Centre.

Šio įrankio pagalba padarytas geležinis užtvaras namo dirbtuvėlei ir Laisvės darbininkų persirengimo kambarys, taipgi geležinis — iš anksčiau rūsyj buvusių spintų ("lakerių"). **S. V.**

GREENWOOD WINE & LIQUOR STORE
L 5487
Stanley Rutken & Edward Rutken
(Rutkunai) Savininkai
Kokių tik likerių jums reikia, Amerikos išdirbimo ar importuotų, kreipkitės pas Rutkunus—
8707 111th St., Richmond Hill, N. Y.
(Prie BMT Jamaica Line 111th Stoteis)
arba **Telefonuokite VIrginia 7-0700**
ir Rutkunai pristatys jums į namus.
Vestuvėms, krikštynoms, gimtadienių pokiliams ir visokioms parėms į namus ar į svetaines, Rutkunai atveža jums likerius.

Matthew A. BUYUS
(Buyauskas)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. Shalins-J. B. Shalins
Tel. VIrginia 7-4499

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9–12 ryte; 1–8 vakare
Penktadieniais uždaryta

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LUKŠONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE

S. S. Lockett, M. D.
GYDYTOJAS
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
1–2 dienom; 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais
Telefonas EVergreen 4-0203

Geri Pietūs
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Fulmer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Joseph Zeidat Jr., prop.
NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
Telefonas EVergreen 4-7729
TELEVISION

EGZAMINUOJAM AKIS
RAŠOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
BROOKLYN, N. Y.
Visokie vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktelliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6238

Petras Kapiskas
PALAIKO
Bar & Grill
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

TELEPHONE STAGG 2-5043
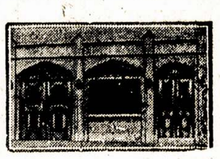
RES. TEL. HY. 7-3631
MATTHEW P. BALLAS
BIELIAUSKAS, LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRŪNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Catherine Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
Atdara dieną ir naktį 7 dienas savaitėje
282 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612